Массо а мехкашкара пролетараш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО
свет

КIИРАНДИ
7
СЕНТЯБРЬ
№ 72 (2281
1958 шу

Мах 20 кеп.

Советски Союза Коммунистически партен Нохч-ГІалгІай областени Грозненски городскойи комитетий а Нохч-ГІалгІай АССР-а Лакхехьарча Совета а орган

Рабселькоровски болама хьалхле лелаелга тоаде

Советски печать — кердача тайпара йола печать я. Цунах йоаллача кертерачарех цхьа эргало я — дукхача къахьегамхошца аихха бувзам болаш из хилар. Революци хилалехьа хиннача «Искра», «Вперед», «Пролетари», «Звезда», «Правда» яхача ленински газеташта юкъе а болхлои корреспонденташ цар кертера чІоагІало яр. Октябрьски социалистически революци хинначул тІехьагІа партес хьалхле а лелаеш вай печать миллионаш болча наьха трибуна а коммунизман котало бахьан лоаттабеча къовсама низбола герз а хинна дІаьттан.

Коммунистически партес боча лора а ю, низ ма кхоачча дегІа а йоалаю большевистски печата ленински принципаш. ТІа-тІа дукхагІа чІоагІлу советски прессан болхлошцара, колхозникашцара интеллигенцецара бувзамаш. ССКП ХХ-гІа съезд хинначул тІехьагІа чІоагІагІа болаеннаб болхлойи юртарчеи корреспондентий дукхача нахах латта болам.

Болхлой классан, колхозни ахархой, советски интеллигенцен дикагІа болча викалех хьал а дузаш, вай мехка хадданза дегІадоагІа рабселькорий мугІарш, общественни вахара чухьара цар лоархІам лакхбеннаб. Рабселькорий вахара ІІаьхиича опыто, культурно - технически а политически а цар дегІабаххаро торо лу вай печата боахаман а культуран а денна хулаш дола гІулакхаш дика говзал йолаш, кІоаргга дувца, печато яхачох нах дикагІа кхетабе.

Городашкеи юрташкеи тІа-тІа дукха нах юкъе бола рабселькоровски рейдаш, промышленни а юртбоахаман а производствон кертерча участкашка рабселькоровски посташ йохкаш латт. Магнитогорске, Стерлитамаке, цхьайолча кхыча городашка а газетий редакцеш йолча рабкорий школаш яьккай, авторски актива семинараш ю.

Из деррига иштта дале а рабселькоровски болама хьалхле лелаеча дола цІенхоштттара кхоачамбоацараш оІарга ца гуш хила йиш яц. «Советски печата болхлойи юртарчеи корреспондентий дуккха нах юкъе болча болама хьалхле лелаелга тоадарах» ССКП Централыш Комитета соцама тІа белгалдоаккх, керттера дола боахаман-политически декхараш бахьан лоаттабеча къовсаме болхлойи юртарчеи корреспондентий общественни боккхача лоархІама цхьайолча партийни комитеташеи газетий редакцешеи хІанз а тІехьа бе боаггІа мах ца беш хилар. Болхлойи юртарчеи корреспондентех тийша хІама а доацаш, дукхагІа долча даькъе йоай сотрудникий низаца газет, журнал де гІерташ дола зене гІулакх доал цхьайолча редакцеех.

Араяьннача материалашеи къахьегамхой письмошеи дувца кхоачамбоацараш дІадахарна эша гІулакхаш де аьнна учреждениешкеи организацешкеи яхьийтача араяьннача материалийи къахьегамхой письмойи низ хилара мела къовсам лоаттабу цхьайолча хана партийни организацешеи газетий редакцешеи, рабселькораша гучадаьха кхоачамбоацараш дІадоахилга дІадехац цар. Вай хана хилар эхь долаш рабселькорашта тІакхувш а царех водар дувцаш а моттигаш я, хІаьта критика яр юхаувзаш бола бехке бараш цкъаза бехктокхаме ца озаш бус.

Советски печата болхлойи юртарчеи корреспондентий дукха нах юкъе болча болама хьалхле лелаелга тоаданза дардоацаш соцадир ССКП Центральни Комитето. Коммунизм хьалъяра декхараш толамца кхоачашдара тІехьа лоаттабеча къовсаме печата бола лоархІам кхы а чІоагІагІа лакх бе торо лургья цо. Рабселькоращца беча организационни политико-кхетамеи балха низ тІабахийтар моттигерча партийни органий декхар да.

Іоаяь опыт дукхагІа йоаржае а рабселькорашта хьалхашка латта аргІанна доагІа декхараш дІадовзийта а хан-ханнахьа болхлойи юртарчеи корреспондентий республикански, краевой, областной, городской, районни совещанеш е еза. Иштта районни селькорийи собранеш е еза предприятешка, стройкашка, транспорте, колхозашка, совхозашка. Газетий а журналий а редакцешка, йоккхача предприятешка рабселькорашта хьехилга вІаштІехьа даккха деза. Журналистски болх оулургхилар хьагоита, дикагІа бола рабселькораш моттигерчеи централыши газетий а журналий а редакцешка массаз а болх беш хургболаш балха тІа увттабе беза.

ДІахо а рабселькоровски болам дегІабоалабе боккха лоархІам болаш я предприятей, колхозий, совхозий, учрежденей, дешара заведеней партийни организацеш. Читательски конференцеш, авторски актива совещанеш ярца, общественни смотраш, рабселькоровски рейдаш а посташ а вІаштІехьа яхарца моттигерчеи централыши газетий редакцешта новкъостал де декхарийла я уж.

Пенгазеташи дукха тираж йола печатни газеташи дукха нах юкъе болча рабселькоровски болама чІоагІален моттигаш я. Первични партийни организацешкара дІадехаш да лохерча печата лелаю хьалхле тоаяр а цун балхага хьажар а, хІара шера къахьегамхой собранешка пенгазетийи дукха тираж йолча газетийи отчеташ яр, цар редколлегеш харжар.

Болхлой, колхозникий, интеллигенцен письмош — газета а журнала а хІара номера лоархІам бола дакъа да. Цар вай печата чулоацам тоабу, из денал долаш, гІулакхаца йолаш ю. Газетийи журналийи редакцеш къахьегамхой письмош лоархІам болаш дукхагІа арадаха декхарийла я. Рабселькорий печата тІа арадаха йиш йоацача письмоех йоаггІача партийни, советски, профсоюзни организацешка ханнахьа хоам бе декхарийла я редакцеш. Шоай аргІана уж организацеш декхарийла я редактораша шоашка даьхкача письмоех даь хоамаш дувца а цу хоамий хьакъехьа де доагІаш дола гІулакхаш де а.

ССКП Центральни Комитета шин соцамца партийнии профсоюзнии организацен, советски органий теркам тІабахийтар рабселькорий письмоша а печата тІа арадувлача йоазоша а дувца кхоачамбоацараш дІадахара тІехьа лоаттабу къовсам чІоагІагІа лоаттабарна. Рабселькорий письмош тІа дувцараш кхоачашдеш шоаш даьча гІулакхех лаьца организацейи ведомствайи хьалхле лелаераша деча хоамашка хан-ханнахь ладувгІа деза партийнии советскии органаша.

Предприятей(колхозий, совхозий, советски, боахаман, кхыйолча организацей) балха юкъе дола кхоачамбоацараш зувш а царна печата тІа критика еш а болча рабселькораша дер доккхеи пайданеи гІулакх да. Цудухьа, моллагІча тайпара деш дале а, болхлойи юртарчеи корреспонденташта тІакхувш хилар ла йиш йоацаш хІама да. Иштта рабселькорашта тІакхувш болчарна прокуратуро долаш долча законашка хьежжа деш долча таІазарал совгІа, уж гІулакхаш партийни органаша, дуккхача наха, печата тІа къестаде деза.

Рабселькоровски болам боккха низ а хинна дІаэттаб вай мехка. Из болам тІа-тІа дегІа а боагІа, шер а лу. Хьинаре общественникаш, вай партен гІулакх бахьан, коммунизм ба хьан кІаьд ца луш къовсам лоаттабеш бола нах ба рабселькораш. Болхлойи юртареи корреспонденташ мамогга хьаллацар, уж кхетабар, цар беча боккхача а дикача а балха тІехьа денна царна новкъостал дар — партийни организацей, газетийи журналийи редакцей декхар да.

(3 сентябре арадаьннача «Правдан» передовой тІара)

ССКП обкомеи республикан Министрий Советеи

Силос лаьттах йоллара гІулакха хьалха латтача района карара-кара тела ЦІе байракх хьожаяра хьакъехьа

ССКП обкома бюроси НГІАССР Министрий Советои соцам бу:

1. Силос лаьттах йоллара енна еррига задани август бетта кхоалагІча декаде 30 процент кхоачашъяьча а хІара Іатта 13,7 тонн силос лаьттах еллача а Сунженски района (партен райкома секретарь нов. Чадов, райисполкома председатель нов. Андрианов) карара-кара тела ССКП обкомеи НГІАССР министрий Советеи ЦІе байракх хьожае.

2. Силос кийчъяра болх дика баь хиларца белгалйоахийла Гудермесски, Надтеречни, Наурски, МагІалбикен, Грозненски, Саясановски, Ножай-Юртовски районаш.

Баьца дааpаш кийчдара шера йола план кхоачашъяьй Грозненски районо

Нефтемаслозавода коллектива патриотически тІахьехама жоп луш, Грозненски района юрта боахама къахьегамхоша шерагІа йоаржаеш латт октябра хьалхара социалистически яхь. Грозненски къахьегамхой баьца даарех Іалашбара шоай декхар а довзаш тха района колхозашеи совхозашеи чІоагІа хьувкъийтар баьца дааpаш. Уж чуэцилга а паччахьалкхенна дІалулга а ханнахьа вІаштІехьа даьккхад.

Яхь лелаеш хьалхара толамаш даьхар, баьца дааpаш кийчдара шера йоагІа план 1 сентябрь тІакхоаччаш 103 процент кхоачашйир Грозненски районо. ДІадахача шера дехкачул 8200 центнер дукхагІа баьца дааpаш дехкад консервни промышленностагеи Грозненски къахьегамхошкеи. Баьца даарий кертера культура — помидораш дІаялара план шозза дукхагІа кхоачашъяьй.

Шоай торонаш а лаьрхІа, района колхозийи совхозийи баьца дааpаш леладераша чІоагІо яьй 7 ноябрь тІакхоаччаш планал совгІа кхы а 7 эзар центнер кабуц, помидораш, морковь, свекла, кхыдола баьца дааpаш дІадала.

В. ФИЛИППОВ,
ССКП Грозненски райкома секретарь.
З. ДУДНИК,
райисполкома председатель.

Колхоза дикагІа бола хьайбаш леладераш

ШоллагІа шу да Ленина цІерахча колхоза хьайоай ферма тІа Евлоева Фадиман доярка йола. Ше цІакхаьчача денношка бийхар цо колхоза правленегара хьайбашцара болх. 12 етт дІа а бенна доояркал хьожаяь Фадиман, цу балха опыт йолаш еце а из безаш яр. КІаьд ялара ца а кхераш болх бе йолаенна къона йоІ, соахка шу йистедоалача ханна лаьрхІача социалистически яхьа итогех, Первомайски районе хьалхарча дояркашта нийсса хьаэттар, района Сийлен Доска тІа а яьккхар.

Фадимана леладеш дола доахан дизаи цІенеи хул массаза а. Иштта цІена я цун доахан латта моттигаш а.

Духьале йоацаши дикеи болх барах диазза ахчан совгІат деннад цунна колхоза правленес, хІаьта дукха ха йоацаш ферман лакхехьара доярка а яьй цунах.

ХІанз цунгарча доахах ворхІ етт ба бетташ. ДІабахача август бетта хьалхарча декаде— итт дийнахьа— 521 килограмми, 2-ча декаде 568 килограмми, 3-ча декаде 748 килограмми шура яьккхаи цо царгара.

Иштта дикача балхаца цІи хеза ба Іаьсашка хьожаш бола нн. Осипова Марияи Попович Марияи. Дика тоаденнеи, массаза а цІенеи дизаи да цар гІулакх ду Іаьсий. Дукха ха йоацаш лаьрхІача социалистически яхьа итогех цар леладеча хІара Іасанна ден-буси тІакхета дулх, юккъера лаьрхІача 800 грамм гаргга хилар.

ХІанз. хьа тІа доагІача дезача денга — Октябра 41 шу дизарга дикача къахьегама совгІаташца баха къовсам лоаттабеш ба хьайбаш леладераш.

Албанера дена письмо

Грозненски крекинг-завода къоначa болхлошта дика йовзаш я контрольно - измерительни приборий (КИП) цеха начальника Павел Евгеньевич Судакова цІи. Завода дукха болхлошта Іомаяьй цо приборнста хала професси. Говзача специалиста цІи вай мехкал арахьа а йовзаш я. Вовз из Албански Халкъан республике а. Массехк шера нов. Судаковс кулгал а деш практике хилар къона албански болхлой: Дмитрий Фани, Влас Бозо, Кендро Кристач. дуккха кхыбараш а. Кастта-кастта Албанера письмош ух къоначa хьехархочунна баркал а оалаш.

Дукха ха йоацаш Грозне письмо дера Павел Евгеньевича Іомабаьча болхлоех цхьаннегара — Эдуард Тафанегара. Грозне нефтеперерабатывающи заводе контрольно-измерительни приборий приборист хинна Эдуард Тафани городе Эльбасане вар болх беш.

Ший письмо тІа албански зІамигача саго язду: «ХІанз са даьхе-Албани йовзаргйоацаш хувцаеннай, хозъеннай. массанахьа хьалъеш латт гІишлонаш. ТІеххьарча ханналца КИП приборист волаш болх бир аз заводе, хІанз эскаре гІулакх деш ва со. Са новкъосташа-салташа дийхар согара города Грозненски кагирхошца хьоашал тасса шоай безам болга язде аьнна. ЧІоагІа дехар ду аз Сталински района цхьан школан адрес тхога дайтар, хІаьта тха адрес цу школан дешархошка дІа а хайта. Оаха дог доах, оаха письмош дІаюха ахийтаро советскии албанскии халкъашта юкъера доттагІал чІоагІдергхиларга...»

ДІахо письмо тІа йоах: «ДІайха моаршал дойт аз, виІий баркал а оал аз Павел Евгеньевич Судаковна, албански практиканташта ший говзал Іомаеш цо дуккха къахьегарах».

Кастта Албане письмо дахийтар Сталински района № 35 йолча школан дешархоша.

И. СЕНЧЕНКО.

„Кавказ“ яхача сельхозартела колхозникаш силос кийчъеш ба

МагІалбика района «Кавказ» яхача колхоза нов. Герасименкос кулгал деш йола тракторно-полеводчески бригада декхарийла я № 1 йолча шурий-товарни ферманнеи шин жа Іулаи 2500 тонн хьажкІий силос кийчъе. Уж декхараш кхоачаще хьалхагІе а кийчлуш бар колхозникаш. Ферман доояркаши хьайбаш леладераши хьалхагІе а силоса кІоагаш цІендир, ча хьа тІа эзар. Комбайнера Шерстабитовс ше ялат чуийца ваьлча «СК-2,6» яха силос чуийъю комбайн тоаяь кийчъйир.

Силос кийчъю ха хьатІакхаьчар. Эггара хьалхара ди доладелча дене дика болх беш йола сахьата механизм санна, болх беш яр Шерстабитовс тоаяь комбайн. Дийнахьа йола норма массайолча хана тІеххоачашъйора цо.

ДогІа делхаш деноош хилча а болх боацаш хилацар Юрий Шерстабитов. «Сталинец-6» яха комбайн гидуаргаш чуэца кийчъеш хулар из. ЧІоагІа хьийкъа латтача гидуаргий 110 гектар чуэца, еза цун укх шера.

Хьалхле лелаеча комбайнера йоах: Гидуаргий 110 гектар 4—5 дийнахьа хьокхаргья аз. Цхьаккха ганарг ца доадеш гидуаргаш чуэцара духьа инженера Змиевске яьча приспособленеца тоаергья аз комбайн. ХІара гектара тІара 20 центнер гидуаргаш чуэцаргья. Колхозникаша ялат хьалкхедеш хьийга къа доа ца деш болх бергба аз.

ХІанз Шерстабитов силоса хьажкІаш хьокхаш ва. ХІара гектара тІара 300 центнер моша доакъар доахк, вешта лаьрхІача, дахача шера хинначул шозза дукхагІа хул из.

Хьайбашта доакъар шортта хургдолаш колхозникаша укх шера хІара Іатта лаьрхІа 15 тоннал кІезигагІа хургйоацаш силос кийчъе лаьрхІад. Цу гІулакха пайданегІа болча тайпара лелабу цар болх. «ДТ-54» яхача трактораца кІоагашка моша доакъар Іо а тоІадеш, кІоаг хьалбизача колхозникаша дий-бийсеи даллалца лоаттийт дІа ца къовлаш, цул тІехьагІа кхы а гІадамаш хьатІакхухь. Доакъар хьалдотташ кІоагий йистош 1—1,5 метр дІа шер а еш, 3—4 метр хьаллакхъю. Цу тайпара силос кийчъеш хилча цкъа мэра дІакъовлац цар из, цул совгІа кердача тайпара силос кийчъю цар. Дахача шера мошача доакъара тІа биткъига тІоа ча дуллар (30—40 см), цул тІехьагІа лаьтта дуллар. Цу гІулакха чІоагІа къахьега дезар.

ХІанз силос кийчъеш сомма тІоа ча дул (1,5—2 метр) из тоъал да фо чу ца далийтарна.

Силос хьаэцача хана цу тІа уллаш дола ча хьайбашта кІалхьарца накъа дарга, пайда боацаш цхьаккха хІама доврrдац.

Колхозникаши механизатораши шоай беррига низ тІабахийта болх беш ба силос чуйола кІоаг 2—3 ди даллалехьа дІакъовла.

Силос кийчъеча дика болх беш ба комсомольско-кагирхой звеноцара Пристинская, Куксина, Давыдова, Малевина, Бережная, Кисилева. Царех хІаране автомашинаш йоассаярна дийнахьа йола норма 120—150 процент кхоачашъю, 2—3 къахьегама ди доакх.

Силос кийчъе болабаьлча денз 3-ча бригада коллективо 2000 тоннал совгІа силос кийчъяьй. Планал совгІа 600 тонн силос кийчъе лаьрхІад колхозникаша.

4-ча комплексни бригадо а 1900 тонн силос кийчъяьй, 1650 тонн 2-ча бригадо, 900 тонн 1-ча бригадо. Еррига лаьрхІача колхозо 6500 тонн силос кийчъяьй. Силос хІанза а кийчъеш латт.

Дикача къахьегамца доакх саго ший сий



1957 шера ноябрь бетта шоаш цІама баьхкинге Грознерча 12-ча треста кадрай отделе бахар южарий Аушева Фатимати Рахьимати.

— ГІишлошъеча хьалхагІа болх баь-бий оаш? — хьаттар царга кадрай отделе. Бехкала а яха баьбац аьлар йоккхагІа йолча йишас, Фатимата.

Треста кулгалхоша хьехар а даь 3-ча гІишлони-монтажни управлене балха дІахьожабир уж. Цу управленен чуІе цІеноош деча, 5-ча участкан начальника, нов. Шерстневс аьлар: Елена Петровна Колесниковас кулгал деш бригада я тха. Цу бригадаца еррига а 12—13 кхалсаг мара яц. Цхьабакъда, бригадан коллектив барттайнеи массайолча хана балха заданеш тІеххоачашъеши я. Барттайнача коллективаца атта хургда шоана а болх бе.

— Эдуард Андреевича тхога яьххача тайпара я а я тха бригада барттайна, — йоах Фатимата. — Юххьанца хала дар тхона гІишлошъечара балхаш. «ХьалхагІа холо ца лайча, оатто хиннаяц» яхаш вай даьй кица а ма дий, иштта, дог ца эккха гІерташ тхоай денал ура оттадир оаха. Тха дагара дар ховш санна хьехам луш новкъостал дора тхона бригадира Колесникова Еленас, дикагІа болча болхлоша Ситникова Прасковьяс кхыбараша. ХІанз укх балхага яла а яьнна чІоагІа сакъердалу сона сай балхаца. Южарел башха хетац сона сайца болх бу беррига а болхлой.

— Яраш ши юша балха эттача денз ховра сона, — йоах Е. П. Колесниковас, — акхарех дика болхлой хургболга, хІана аьлча, шийга дІааларга а ца хьежаш массарел хьалхагІа гу Фатимата коллективо бе беза болх. участкан начальника нов. Э. А. Шерстневс йоах:

Къахьегамца саго даьккха сий доврrдац. Ф. М. Аушевас дог цІена къахьегар белгалдеш укх шера «ГІишлошъерий ден» сийна СССР-а Лакхехьарча Совета Президиумо Сийлен Знак, яха медаль елар цунна. Колесникова бригадо бархІ бетта йола план 130 процент кхоачашъяьй. Бригада болхлошта юкъе дикагІа бола болхлой лоархІаш ба Аушева Фатимати Рахьимати

ХІанз Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцен 41 шу дизара сийна йолча яхье а этта наха чубаха цІеноош делга сихдарна къовсам лоаттабеш я Колесниковас кулгалду бригада.

Сурта тІа: Аушева Фатимат
болх беш йоалл.
И. Плиев сурт.

Каспийски форда йистера газа оалаш довш латт

МАХАЧКАЛА. (ТАСС). ЧІоагІа могабеш тІайийцар Дагестана нефтяникаша газови промышленность дІахо дегІаярах бола ССКП ЦК а СССР-а Министрий Совета а соцам.

— Цу соцамах оаха лоархІ халкъа боахам дІахо дегІабар наькъа тІа гІолла баьккха боккха гІа, — аьлар ТАСС корреспондентаца къамаьл деш Дагестански совнархоза мехкдаьттани газовойи промышленностен управленен начальнико А. М. Саидовс. Цо дийцар Дагестана газови промышленность дІахо дегІайоалаярна хьожаяьча мероприятех:

— Дукха ха йоацаш форда йисте гІолла оалаш дар доагаш, мехкдаьттан попутни газ йоагайора. кердача месторождене Селли вІашагІделлад попутни газ гулъелга. Селлега денз «Дагестанские огни» яхача кизгай заводе кхаччалца 37 километр йІаьха газопровод йиллай. ХІанз оалаш доа а даьд, газах пайда а эц. Дагестана совнархозо кийчъяьй попутни газах дикагІа пайда эцилга вІаштІехьадоалийташ йола мероприятеш. 1959 шера газ гулъелга шозза лакхадаргда. ЛаьрхІа да Избербаш яхача нефтяникий города бокъонца газификаци е. Цудухьа хьатІадоагІача шера 38 километр йІаьха йола газопровод Селли — Гаша — Избарбаш йилла йолаергья.

Колхоза болх дика лел

Первомайски районе лоамчу уллаш я «Заря» гІалгІай зІамига колхоз. Къахьега декхарийла болаш веррига а 54 колхозник мара вац цига. Царех 39 кхалсаг я.

Колхоз зІамига яле а дика лел цун кхашкара балхаш. ХІанз доакъар Іалашдеш ба колхозникаш. ЛаьттагІа еллай 200 тонн дикагІа йола силос, аргІаш а даь дІаоттадаьд 130 тонн гІожа доакъар.

Доакъар кийчдеча дика къахьегаш ба колхозникаш Тумгоев ИсмаІал, Мархиев Темарсолта, Орцханова Хьалимат, Евлоева Мадинат, кхыбараш.

Берий яслеш вІашагІъехкай колхозе. Цу гІулакхо бераш наькхах доахкача ноаношка болх бе торо хулийт. Къахьега декхарийла вола цхьа колхозник гургвац цига балха воацаш.

Кхашкара балхаш шоай ханнахьа чудерзадарна, хьайбашта шортта доакъар Іалашдарна, хьайбай помещенеш тоаярна къовсам лоаттабеш ба хІанз «Заря» яхача колхоза колхозникаш.

Т. ШАДИЕВ.

ХьажкІаш лелаярах йола Ерригсоюзни семинар

500 гаргга саго — юрта боахама хьалхле лелаераша. Іилман институтий, опытни станцей директораша дакъа лоацаш хьажкІаш лелаярах йола Ерригсоюзни семинар Москве ший болх беш я. Мехка массайолча республикашкара, краешкара, облаcташкара семинаре баьхкараша мехка тайп-тайпарча зонашка хьажкІаш хьувкъийтарах йола опыт вІаши йовзийтар, дикагІча колхозийи совхозийи опыт дІайоаржаяра духьале еш дола кхоачамбоацараш гучадаьхар.

ХьажкІаш дІаера, царна гІулакх дара. хьажкІашца деча балхашта комплексни механизаци яра, хьалхле лелаю кадраш, специалисташ, механизатораш, звеньевойш, практически Іомаоара, хьажкІаш лелаярах йолча агротехникан, машинашта доалдара дешашта кертера теркам тІабахийтар семинаре баьхкараша.

Ставропольски краян юрта боахама управленен растениеводствон отдела начальника нов. Чачина, Краснодарски краян юрта боахаман управленен кертерча агронома нов. Голубятниковс, кхыбараша хьажкІаш квадратно-гнездови способах дІаера, квадраташ нийса хилийтара боккха лоархІам белгалбаьккхар, хІана аьлча из дича мара бокъонца мадоаггІа гІулакх дулургдац дІайийнача хьажкІашта, царга дІабода къахьегам чехка кІезигбулургбац, продукцега дІабода мах лохбулургбац.

Курски областа юрта боахама управленен начальника заместитела нов. Золотаревс къоастадеш дийцар, областерча ахархоша мишта даьхар хьажкІаш хьувкъийташ даьха доккхий толамаш. Юккъера лаьрхІача цхьан гектара тІара 300 центнер совгІа доаккхаш томараш тІехьа хьажкІашца цхьана моша доакъар доаккхаргда областо.

2 сентябре семинара балха юкъе дакъа лоацаш хилар новкъостий Н. Г. Игнатов, А. И. Кириченко, Н. С. Хрущев.

Семинаре хиннараша чІоагІа тІа а эцаш, къамаьл дир нов. Н. С. Хрущевс.

Семинар ший болх дІахо беш я. Семинаре баьхкараш группашта бекъа а бенна Московски областа колхозашкеи совхозашкеи практически занятешка ух.

(ТАСС).

Литературахи искусствохи лаьца Ленински премеш телача Комитете

Литературахи искусствохи лаьца Ленински премеш телача Комитето дІайийду 1959 шера йолча Ленински премешта мегаргдола балхаш. Уж дІайийдергда 1958 шера 31 декабре кхаччалца. Цу ханал тІехьа енна кандидатураш 1960 шера йола Ленински премеш яхарна оттаьча кандидатуращца цхьана лоархІаргья.

Тохкам бе тІаэц эггара толашагІа дола коммунистически строительствон декхараш кхоачащдарна а советски обществон культура дІахо йодача хана айярна а гІо деш дола балхаш: дуккхача наха могадаь литературан, музыкан, изобретательнии театральнии искусствон, кинематографен произведенеш.

ХьалххагІе а кІоаргга уйла яь а творчески союзаша. ССР-еи союзни респибликайи культуран Министерствай коллегеша, театральни обществаша, кхыча организацеша 1959 шера йола Ленински премеш яхарна кандидатураш оттаяро Комитета новкъостал дерга хьачуденна балхаш масса оагІонгахьара довза, оттаьча хана чухь дерригача халкъа дувца оттаде йиш хулийтаргья.

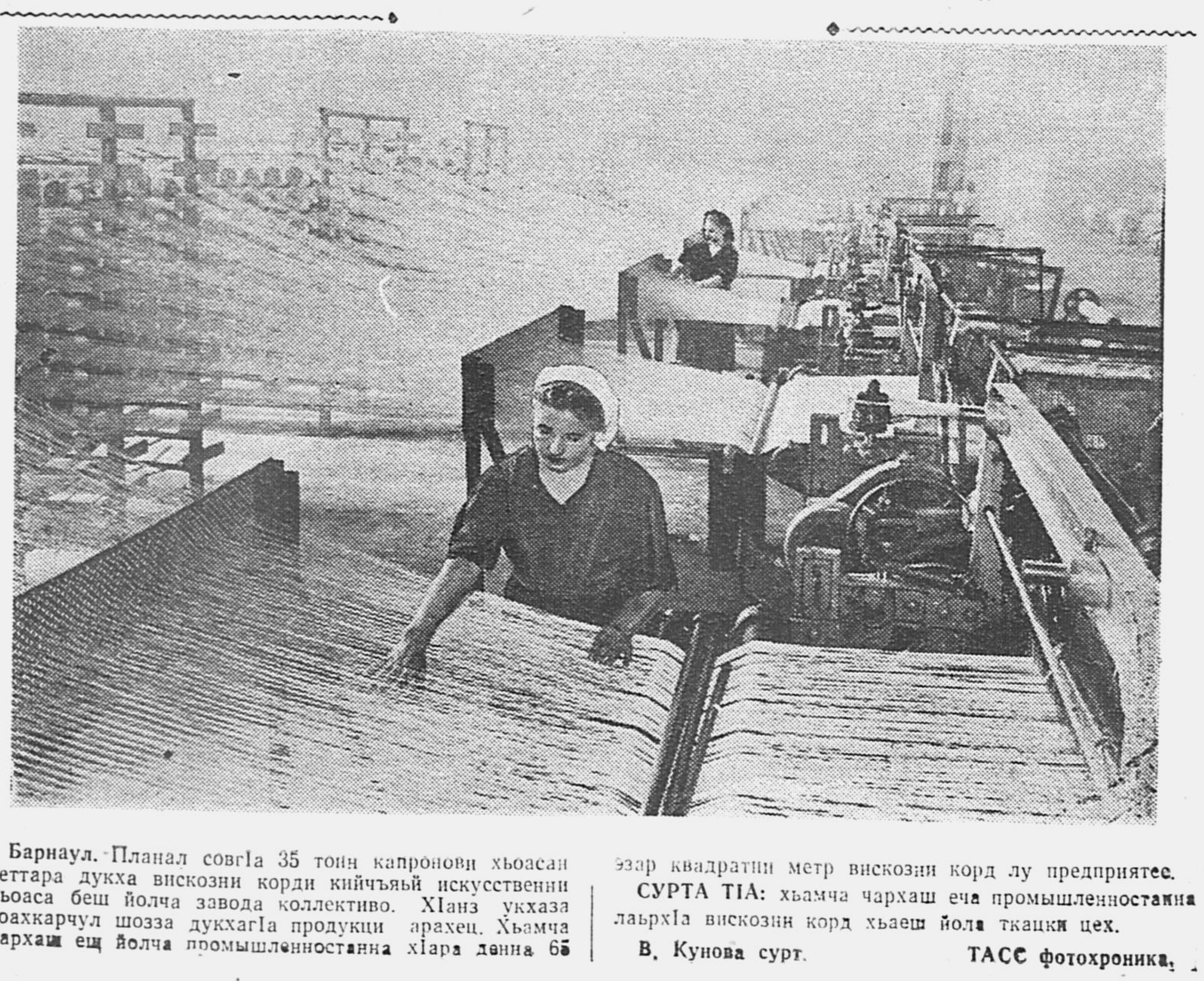
Ленински премеш хьожаярах йола предложенеш, хьачуденнача балхех хетар, хІаьта иштта каьхаташ вІаштІехьадахарца дувзаденна деррига дешаш укх адресах дахкийта деза: Москва, К-9, художественни театра Проезд. цІа 3-а. СССР Министрий Советера Литературахи искусствохи лаьца Ленински премеш тела Комитет.

Азербайджане боамби чуэца оолаоаьо

Баку. 4-гІа сентябрь. (ТАСС). Республикера колхозаш боамби чуэца йолаеннай. Кердача боамбе хьалхара бІаь тоннаш хьачукхаьчай заготовительни пунктащка.

Калинински областо ханал хьалха кхоачашъяьй хлебозаготовкай план

Укх шера фийг бола ялаташ, лен, коартолаш, кхыйола юртбоахаман культураш дика кхе а яь, хлебозаготовкай план ханал хьалха 102,2 процент кхоачашъяьй Калинински областерча юрта боахаман къахьегамхоша. Шоай торонашка бокъонца хьажа а хьажаь, областерча колхозашеи совхозашеи дош деннад планал совнагІа цхьа миллион пунтал кІезигагІа доацаш паччахьалкхенга ялат дІадала а дохка а.



Барнаул. Планал совгІа 35 тонн капронови хьоасан геттара дукха вискозни корди кийчъяьй искусственни хьоаса беш йолча завода коллективо. ХІанз укхаза соахкарчул шозза дукхагІа продукци арахец. Хьамча чархаш ещ йолча промышленностанна хІара денна 65 эзар квадратни метр вискозни корд лу предприятес.

СУРТА ТІА: хьамча чархаш еча промышленностанна лаьрхІа вискозни корд хьаеш йола ткацки цех.

В. Кунова сурт. ТАСС фотохроника.

Вахара а халкъа а гаргагIа хила

Областной партийни организацен аргIанна долча декхарий хьакъехьа ССКП обкома секретара нов. Яковлевс яь доклад ювцаш республикан партийни актива собрани хилар 31 августе.

Актива балхаца дакъалаьцар ССКП ЦК Президиума член а секретарь а волча нов. Н. Г. Игнатовс, ССКП ЦК РСФСР-ерча Бюрон членаш болча н.н. В. М. Чураевси М. А. Ясновси.

Докладах лаьца яьча пренешка къамаьлаш дир 22 саго. Царех цхьадола къамаьлаш лоацца яздаь да лохехьа.

Шоаш тIаийца социалистически декхараш кхоачащдарна творчески болх чIоагтIа айбаларца къахьегаш ба Октябрьски районера нефтяникаш, — аьлар «Октябрьнефть» яхача нефтепромыслови управленен 2-тIча промысле оператор волча нов. **Мазурина.** Районерча керттерча предприятеша — цхьоалагIчеи шоллагIчеи промыслай, бурув деттачеи скважинашта ремонт ечеи цехий коллективаша а гIонна йолча вокх цехаша а шоаш тIаийца декхараш толамца чакх а доахаш, ханал хьалхагIа кхоачашйир ворхI бетта йола план. ХIанз октябрь бетта йола план кхоачашъяр тIехь болх беш ба районера нефтяникаш, цар хьинаре дакъалоац Сийлахь-боккхача Октябра 41 шу дизара сийнна эттача социалистически яхье.

Цхьабакъда вай боахамани, советски, партийнии, комсомольскии, профсоюзнии балха юкъе хIанз а цIенхоштта кхоачамбоацараш да. Материально-технически Iалашон, къахьегамхоша денна дIадехараш а царна эшараш а кхоачащдара дешаш сихха чакхдахац тхогахьа. Уж дешаш дика теркалдац, уж кхоачашдара гIулакх бахьанаш а доахаш тIехьатетт.

Эггара ледарах йола моттиг я наха юкъе, къаьстта кагийча нахаи кхалнахаи юкъе, политически хьехамеи болх эсала лелабар. Наьха тайп-тайпара группаш балха тIа нийсъяреи общественна пайдана болча къахьегамана юкъеозареи болх эсала лелабу. Наьха цхьадола дакъа вай партийнии советскии доала кIалхара дIадоаккх цу гIулакхо.

— Боарам боацаш доккха баркал оал оаха Коммунистически партена, ленински къаман политика йоаггIача тайпара нийса цо чакхйоахаш хиларах, — аьлар Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета председатела заместитель волча нов. **Атиевс.** — Нохч-ГIалгIай халкъо къаьстта кхетаду, шийна къаман а социальни а мукъале яларах ший воккхагIча вешийна — сийлахь-воккха Ленин керте а латташ Коммунистически партен хьалхленца сийлахь-йоккха социалистически революци яьча, адамий историен чу керда зама хьайийлача, мехкарча дерригача халкъашта социалистически дегIадахка торо еннача сийлахь-доккхача эрсий халкъанна ше декхарийла хилар. Къаман политиках дола моллагIа дешаш къоастадеча хана вай массаза сийлахь-боккхача ленински хьехамца хьалхле лелае еза.

ДIахо нов. Атиевс дийцар республика юхаметтаоттаярца дувзаденна кхоачащде дезача дешашта юкъера цхьадола кхоачамбоацараш.

Дош лу Грознерча вагонний депон воккхагIа волча мастера нов. **Шкатулона.** Цо аьлар партеси правительствоси доккха новкъостал даьд Нохч-ГIалгIай АССР-анна. Юрташка хьахул керда цIенош, библиотекаш, школаш, керда юрташ хьахиннай. Иштта эзараш бола нохчийи гIалгIайи балхаш тIа а бахийта, дика къахьегаш боахк города предприятешка, учрежденешка, юрташка. Хьалъеш латт керда предприятеш.

Бакъда республика юхаметтаоттаяра гIулакхаца кхоачамбоацараш а дар, нах цIабоалабара планаш телхайора, хIаьта цудухьа халагIа дар цIаухаш бола нохчийи гIалгIайи балхаш тIа тарбе а царна чуIе цIенош Iалащде а. Уж тайпа кхоачамбоацараш кхы хилийта мегаргдац ССКП обкомеи республикан Министрий Советеи хьалхле лелаераша. Итт классаш йистеяьха бола кагирхой балхаш тIа оттабара дешага цIенхоштта хьажа деза. Политикан-хьехама балха уйла дукхагIа е езаргья партен обкомо. Нов. Яковлевс ше яьча доклада тIа бакъ аьлар ССКП обкомеи горкомеи хьалхле лелаераш лохерча моттигашка кIезига хул, аьнна. Тхона, машин-наькъахошта, нагахьа мара гац промышленности транспорти кара йола ССКП обкома секретарь нов. Сайко а промышленно-транспортни отдела заведующи вола нов. Зотов а.

ССКП Орджоникидзевски райкома промышленно-транспортни отдела заведующи волча нов. **Хантыговс** ший къамаьла юкъе белгалдаьккхар городской партийни организацера политикан-хьехамеи партийно-организационнии болх эсала хилар, цхьабола болхлой хила еззаш йола фийле йолаш ца хилар. Нов. Хантыговс критика йир комсомола обкома, комсомольцаштеи кагирхоштеи юкъера хьехама болх эсала беш хиларах.

Трибуна тIа йоал партен Ленински райкома секретарь нов. **Галкова.** Цо йоах:

— Партийни организацен хьалхленца тIагIертта XX съезда исторически решенеш кхоачашъеш боахк Ленински районера къахьегамхой, вай мехка коммунизм хьалъяра юкъе доаггIаш дола дакъа а лоацаш. Районерча промышленни предприятей коллективаша ханал хьалхагIа кхоачашйир паччахьалкхен план а социалистически декхараш а. Уж толамаш даьхад вай болхлошта, инженерно-технически болхлошта къахьегам дукхабезаш хилар бахьан долаш. Нохч-ГIалгIай АССР автономи юхаметтаоттаяра хьакъехьа партеси правительствоси баь соцам чакхбаккхарна боккха болх ба беш районе. Райкомо, райисполкомо, первични партийни организацеша. боахаман организацеша гIулакхаш даьд районе цIенош хьалдеш болча нохчаштеи гIалгIаштеи новкъостал дарна, балхаш тIа оттабарна, говзал Iомаярна. ХIанз районерча предприятешка балхаш деш ба шоай декхарех дика лоархIабеш бола 500 совгIа саг нохчийи гIалгIайи.

— ХIаьта а, — йоах нов. Галковас.—партийнии советскии организацеша боахамани культурнии балхана деча доала юкъе цIенхоштта кхоачамбоацараш а да. Дукххача хьале харцахьа балхаш ду партийни органаша. Дуккха моттигаш я райкоми первични организацеши хозяйственникашта хьалхара балхаш де гIерташ, хIаьта наха политически хьехам балара дешаш бокъонца кхоачашдац. Бокъонца партийни тIахьожам бац оаха предприятей администраций боахама балхашта, первични организацей хьинар айдалийтац. Партийни собранешка дувца дешаш оахош мога а дийя оттадайт оаха, уж собранеш парте болчарца мара ца а яйташ, цу гIулакхо парте боацача нахах хьакъоастаду тхо. Из дIадаккха деза. Нах белчча тIадаха деза, партен райкомашка Iохайша ца а дагIаш, коммунисташца къамаьлаш де деза.

Кхалнаха юкъера хьехама болх а во оттабаьб тхогахьа. Общественни вахара кIезига юкъеувз уж. Къайле мичай, хьалхле лелаеча балхаш тIа кхалнах геттара кIезита хилар.

Партен Саясановски райкома секретара нов. Музаевс дийцар нохч-гIалгIай къаман автономи юхаметтаоттаеш тоъал боккха болх баь хилар. Районерча къахьегамхоша цхьан шера 7 миллион гаргга ссуда ийцад. Нохчий 15 эзар болча дезалашта чуIе цIенош Iалащдаьд. Районерча къахьегамхоша дег тIара баркал оал партенеи правительствонеи из доккха новкъостал дарах. Лоаман районий хьалашка ца хиннача тайпара дика кхедаьд кIа. Ханал хьалха кхоачашъяьй паччахьалкхенга ялат дулхи дохкара план. ХIара Iатта 10—12 тонн силос кийчъяьй. Сийлахь-боккхача Октябра 41 шу дизара сийнна тIаийца декхараш сийленца кхоачащдергда.

Нохчаштеи, эрсаштеи, районе дахача кхыча къамаштеи юкъера доттагIал чIоагIдарна шийна могар дергда районни партийни организацес.

№ 1 йолча кирпишкаш еча завода партбюрон секретара нов. **Григорьевс** дийцар наха юкъерча политически балхацарча кхоачам боацарех. Геттара кIезига хул болхлошта юкъе хьалхле лелаю болхлой. Айса заводе болх беча укх шин шера чухь аьлар нов. Григорьевс, партен обкомереи горкомереи цхьаь цаI викал бIаргвайнавац сона. Партийни конференцешкеи партийни актива собранешкеи геттара кIезига къамаьлаш ду лохехьарча болхлоша. Критикеи самокритикеи эсала лел тхогахьа.

Партен Грозненски горкома секретара нов. Шепелевс ший балха тIехь администрировани яь моттигаш белгалъю нов. Григорьевс.

ХIанз а во латт тхогахьа тIадилла гIулакх кхоачаш мишта даьд хьажара болх. Массехк решени яьяр — банешта ремонт е а эргаяха а, Шолжа хьарсам тоаде а, аьнна, — хIаьта даьр фуд? ХIама дац.

Историен, метта, литературан Iилман-тохкама института директора нов. Саламовс дийцар Нохч-ГIалгIай мехка кIал даьха къамаш юхадоаладарца дувзаденна доккхий балхаш. Керттерча даькъе из декхар кхоачащдаь яьннай областной партийни организаци. Цхьабакъда дукха адамаш юха цIадоаладарца дувзаденна кхоачамбоацараши халонаши кIезига яц. Ховш а тIагIертта а къовсам лоаттабанза баргбац, йоах нов. Саламовс, кIал даьхача къамашта а республике дахача кхыча къамашта а юкъе дахкийсача къаьнача замах юхедисача бIехача гIулакхашца. Царех эггара кертера дараш шоашта юкъера сихха дIадоахалургда нохч-гIалгIай къаманнеи коммунисташтеи, эрсий новкъосташа гIо а деш.

Дош лу № 12 йолча треста кхоалагIча стройуправленен партийни бюро секретара нов. **Бердичевскена.** Цо йоах, партен обкомеи горкомеи балха юкъе хIанз а доаца доккхалаш деш моттигаш я. ДIахаттал оаш партен обкома секретарашка юхьа тIара дукха коммунисташ бовзий шоана, кхы бовзе а первични партийни организацей 450 секретарь мукъагIа вовзи шоана, аьле. Нагахьа санна бовзе а бовзац йоккхийча заводской организацей секретараш мара-м. Эзарнел дукхагIа нах юкъе боагIаш коллектив йолча тха йоккхача строительни организаце къамаьл даьдац партен обкомерчеи горкомерчеи хьалхле лелаеча болхлоех цхьанне а.

Стройуправлене болх беш 135 нохчои гIалгIаи ва. ГIалгIай кхалнахах цхьаннена Аушева Фатимата, гIишлонхой Ди тIа кхоачаш «Сийлен знак» яха медаль елар.

Газови промышленностерча кхоачамбоацарех а дийцар нов. Бердычевске. Во латт Карабулак — Грозни газопровод йиллара болх.

Совнархозера строительни тресташ ца хилча а мегаргйолаш, совнагIа лоархI ораторо.

МагIалбикерча ССКП горкома секретара нов. Аванесовс дийцар нохч-гIалгIай халкъа автономи юхаметтаоттаеш партийни организацес баьча балхах лаьца. Дукха болх баьб халкъашта юкъе доттагIал дIахайкадеш а чIоагIдеш а. Партен обкомеи Министрий Советеи балха юкъера кхоачамбоацараш а цартIагIолла доал дарах лаьца а дувц нов. Аванесовс. Болхлойи колхозникийи вахар тоадарца дувзаденна дукха дешаш къоастаделга мела лел. Республикера хьалхле лелаеш бола болхлой сов кIезига хул районашка, царна дика довзац лохерча моттигашкара хьалаш. Из бахьан долаш къоастадаь ца доалаш хьувз тха МагIалбике торговлен, хий Iалащдара, цIенош хьалдара гIулакх тоаделга.

Ший къаман автономи юхаметтаоттаяра хьакъехьа правительствос баь исторически соцам дег тIара баркал оалаш нохч-гIалгIай халкъо тIаийца хилар дувц Шалински райисполкома председатела нов. **Висаитовс.** Цу соцамо новкъостал ду, дерг а да, халкъашта юкъера доттагIал кхы а дукхагIа чIоагIдарна.

Дикка болх бар бахьан долаш, шоай республике юха цIабаьхка дукхагIа бола нохчийи гIалгIай общественна пайдана болча балха юкъебахаб, чуIе цIенош хиннад. Нохч-ГIалгIай халкъа дикагIа бола викалаш СССР-еи НГIАССР-еи Лакхехьарча Советашка депутаталла хержаб.

Республикера къахьегамхой интернационализман, халкъашта юкъерча дохаргдоацача доттагIлен уйланца хьалкхебара болх чIоагIбанза баргбоацаш лоархI нов. Висаитовс.

Партийни актива собранеш

Наьсарен район

Сентябрь бетта, 4 дийнахьа хиннача районни партийни собране доклад йир ССКП Нохч-ГIалгIай обкома секретара новкъоста Сайкос. Доклад йистеяьлча пренеш хилар, къамаьлаш дир 11 саго.

Докладчико а пренеех къамаьлаш даьча коммунисташа а чIоагIа раьза а болаш белгалдаьхар юхаоттаьяча нохчийи гIалгIайи къамий автономен экономикеи культуреи лакхъеш, ССКП XX съездо Советски халкъанна хьалхашка оттадаь исторически декхараш кхоачащдеш вай республикерча къахьегамхошта карагIдийнна доккхий гIулакхаш.

Цунца дийцар собране къамаьлаш даьча коммунисташа района партен организацен балхах доахка кхоачамбоацараш. Ледара латт районе, йоахар цар, партийно-политическии нана юкъе лелабу агитационнии болх. Цудухьа во латт районерча совхозий цхьайолча отделенешка къахьегама дисциплина. Районера дукхагIа бола болх бе могаргдола нах хьаьнал къахьегаш бале а тоъал нах ба отделенешка болх ца беш. Лоаттабе беззача тайпара къовсам лоаттабац районе шоллагIа саг йоалаярца, кхелаца дешаш къестадарца йодаяь саг йоалаярца, ужжамо кхыдолча дIаяхача замах юхедисача зуламена гIулакхашца.

Собране къамаьлаш даьча дуккхача коммунисташа дийцар цхьайолча районни организацейи совхозийи балхах доахка кхоачамбоацараш. Укх шера ялат чуэцарна ший ханнахьа кийчо яь ца хиларахи техниках бокъонца пайда эца ца харахи 8—10 балха дийнахьа чуийца дала деза ялат бетта а чуийца даланзар, йоахар цар. Цудухьа Iодижаь а дохкаденна а дукха ялат дайра. Паччахьалкхенна ялат дIадалара план кхоачашъянзар районо.

Цхьайолча отделенешка йовш латт овощаш, ледара лел гурахьа ялат дIаде лаьтта ахара а дIадув фу цIендара а балхаш.

ДIадахача шера тоъам боллаш хьайбашта доакъар Iалашдаь ца хилар бахьан долаш бIаьсти яла дикка ха эшача хана доакъар кхоача а денна хало лайра цхьайолча отделенеша. Из дицденнад хIанз дукхагIа йолча отделеней управляющешта. Iай доахани жаи латтаргдола моттигаш тоаяьяц, силос, ча, йол, кхыдола доакъар кхоачамбалла кийчдаьдац. Хьайбаш латтача базашта хьатIа а эза. аргIаш а даь, дIаоттадаь доакъар геттара кIезига да.

Дукха кхоачамбоацараш гучадаьхар коммунисташа районерча потребительски коопераце балхах а. Совхозаша шортта дIайийна йолашехьа а кооперацен тикашка овощаш яц, пекарнешка района тоъам балла маькх хьаяц. Кхыдола бахача наха чIоаггIа эшаш дола товараш а дац тикашка.

Собране хиннача коммунисташа чIоаггIа критика йир обкомаи республикан министрий Советаи. Собране массава раьза а волаш резолюци тIаийцар. Собране дош делар Наьсарен района коммунисташа а берригача къахьегамхоша а шоай беррига низ тIа бахийта ССКП XX съездо хьалхашка оттадаь декхараш кхоачащдергхиларах.

Старопромысловски район

Старопромысловски района коммунистий районни собрани хилар. Республикан партийни организацен аргIагIа доагIача декхарех областни партийни актива собранес яь итогаш йийцар собране хиннараша. ССКП Нохч-ГIалгIай обкома секретара нов. Сагаевс доклад йир.

Докладчико а пренех къамаьлаш даьча коммунисташа а белгал даьккхар, партийни организацеша хьалхле а лелаеш, республикан берригача къахьегамхошца цхьана дукха хIама даьд нохчийи гIалгIайи автономи юхаметтаоттаеш, дIахо а экономикеи культуреи лакхъеш, къахьегамхой вахара хьал тоадеш. Района предприятеша мехкадаьтта даккхара, бурув тохара, бензин арахецара, кирпишк яра бархI бетта йоагIа план кхоачашъяьй.

Иштта толамаш даьха дале а, района боахама а культурана а хьалхле лелаеча хIанз а цIенхоштта кхоачамбоацараш да яхаш дийцар докладчико а пренех къамаьлаш даьраша а. КIезга пайда ийбу предприятей торонех царех цхьаяраша къахьегама овсарле лакхъяра планаш кхоачашъяц. Района промышленносто арахеца йоагIа 320 эзар сом мах бола валовой продукци арахийцаяц.

Промышленни предприятей, торгови организацей, коммунально-вахара гIулакх дара предприятей балха тIехьа долча цIенхошттарча кхоачамбоацарий бахьанаш гуча а доахаш, собране хиннараша дийцар партен райкомои райисполкомои боахама а культурана а мела хьалхле лелаяь хилар, шоаш даь соцамаш, хIаьта иштта лакхегIа латтача партийни а советски а органий соцамаш кхоачащделга цар мела дIадехаш, уж кхоачащдарах йола контроль во лелаш а хилар.

Организационно-партийни а нахаца беча политически а балха юкъе, партийни хьалхле лелаяра методашта юкъе хинна цIенхоштта дола кхоачамбоацараш гуча даьхар собране. Къаьстта дукха кхоачамбоацараш да нахаца бу политически болх къахьегамхошта юкъе дIабахьарца.

«Старогрознефта» шоллагIча а кхоалагIча а промыслай партийни бюрой секретараша н.н. Шевченкоси Деминеи белгал даьккхар, политико-кхетама балха юкъе кертера кхоачамбоацар из болх вахарах ца бувзаш лелабар да, аьнна.

«Старогрознефта» шоллагIча промысла оператора нов. Солнышкина ше къамаьл деш аьлар, наха юкъе бу политически болх цхьа компани еча хана бу, аьнна.

— Хоржамаш хулача хана агитколлективаша шоай болх сихбу, цхьабакъда хоржамаш йисте даьлча агитпункташа деш хIама хилац, — аьлар цо. — Из нийса дац. Харжархошцара болх хадданза бе беза, цар инициатива махулла хьаллаца еза, цар яхачунга ладувгIа деза.

Къамаьлаш даьраша чIоагIа критика йир партен райкома а цун секретарашта а цар кадраш хержа хьайийъеш а уж кхетаеш а дийнна гIалаташ бахьан долаш.

Кадраш хержа хьаэцара а уж кхетаяра а йола ленински принципаш цкъаза теркал яц партен райкомо,— аьлар бурув деттача контора партбюрон секретара нов. Сафоновс. — Цхьан участке гIулакх толхадаь болхлой, кхычахьа хьалхле лелаеча гIулакха тIа бохийташ моттигаш кIезга яц.

Нов. Сафоновс аьлар, пропагандистийи агитаторийи кадраш дикагIа уйла яь харжанза яргъяц, наха юкъе беча пропагандистскии агитационнии балха юкъе партийни а советски а хьалхле лелаеча болхлоша дакъа лоацаш хилара дукхагIа низ тIабахийта беза.

Къамаьлаш даьча дукханеша — шоллагIа методий цеха мастера нов. Яковлевс, кхоалагIча промыслан партбюрон секретара нов. Демина, кирпишк еча завода парторганизацен секретара нов. Карасевс партен обкома, горкома, республикан Министрий Совета хьалхле лелаеча болхлошта, хIаьта иштта партен райкома а райисполкома а нахацара бувзам цар мела лелабарах критика йир.

— Обкома хьалхле лелаю болхлой кIезга хул къахьегамхошта юкъе,— аьлар нов. Карасевс. ССКП обкома секретарь нов. Сагаев укхаза эггара хьалха бIаргагу сона. Партен райкома секретараш а иштта дукхагIа йолча хана шоай кабинеташка багIа. Нахаца долчул дукхатIа гIулакх хул цар каьхаташца. Райкома секретараш производстве Iалаьмате кIезга хул, нагахьа санна тхо долча баьхкача а, духхьал собране боагIа уж. Хьалхле лелаераш кабинеташка кIезгагIа багIа беза, хIаьта наха юкъе дукхагIа хила беза, тIаккха гIулакхаш дикагIа леларгда. Района, боахама а культурана а хьалхле лелаяр тоадара, наха юкъе беча организационни - партийни а политически а балха чоагIагIа низ тIабахийтара хьакъехьа дола практически гIулакхаш белгалдир собране.

ТIаийцача соцама тIа къаьстта теркам тIабахийтар кагирхоштеи кхалнахаи юкъе беча политико-кхетама балха низ тIабахийта.

Райкома тIадиллар районе баха беррига нах политически хьехам барна юкъеозаргболаш, ленински къамий политика кIоаргагIа хьехаргйолаш агитпунктай болх дIаболабалийта. Райкома тIадиллар хьалхле лелаяра методаш тоае, нахацара бувзам махулла чIоагIбе, партийни берригача балха дикал лакхъяра лардаца халкъа-боахаман планаш а тIаийца декхараш а толамца кхоачащделга.

Наурски район

Республикан партийни актива собране дийцача дешаех лаьца доклад йир ССКП Нохч-ГIалгIай обкома отдела заведующе нов. Олейниковс 4-тIча сетябре хиннача Наурски района партийни актива собране.

Докладчико а пренешка къамаьлаш даьча коммунисташа а йоахар, Наурски районера къахьегамхой, дерригача советски халкъаца цхьана, хьинаре къовсам лоаттабеш ба ССКП исторически XX-ча съездо оттадаь Iалаьмате доккхий коммунистически строительствон декхараш кхоачащдара тIехьа.

Республике эггара хьалхагIа тха дIадалара план кхоачашъяьй районо. Юкъарча хьайбашта силос лаьттах йоллара план а лоаццача ханашка кхоачашъяьй.

ХIаьта а собране дакъалоацаш хиннача н. н. Селина, Изваринас. Моисеевс, Поляковс, кхычар дийцар районерча колхозий, МТС-ий, совхозий балхашта юкъе кхы а дуккха цIенхошттара кхоачамбоацараш хилар.

Мела лел доаханна гIожа доакъар кийчдара, хьайбашта отараш хьалдара балхаш, дика лелац комсаши, хьажкIаши, кхыйола юртабоахаман культураши чуэцилга а.

ССКП Наурски райкомо кхоачамбоацараш хулийт первични партийни организацешта хьалхле лелаяра балха юкъе, лелабе беззача тайпара лелабаьбац района къахьегамхошта юкъера массово-политически болх.

Собране дийцар райкома секретараш н. н. Ильюхини, Черныйи, Савини дуккхача наха юкъе кIезига хулаш хилар, болхлоштеи колхозхоштеи юкъе докладаши беседаши кIезига еш хилар.

Собране дакъалоацаш хиннараша критика йир ССКП обкомеи Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Советеи хьалхле лелаеча болхлошта уж нахах дIахаьда хиларах а балха юкъе кхоачамбоацараш хиларах а.

Наурски районера беррига къахьегамхой ССКП ленински ЦК-на гонахьа кхы а айхийтагIа кхоталург хиларах а вай сийлахь - йоккхача Даьхен иразъ бахьан долаш кхы а дукхагIа низ тIабахийта къахьегаргдолаш хиларах а ССКП Центральни Комитетана дош луш йола резолюци массава раьза а волаш тIаийцар актива собране.

Урус-Мартановски район

Укхаза районни партийни актива собране доклад йир НГIАССР Министрий Совета председатела заместитела нов. Атиевс. Коммунисташа чIоагIа къоабалйир республиканский партийни актива собране яь решени, партен райкомеи первични партийни организацейи балхацара кхоачамбоацараш гучадаьхар.

Къамаьлаш даьча н. н. Федотоваси Тазьяковаси дийцар Предгорни совхозе партийно-политически болх эсала латташ хилар. Совхоза партбюрон оагIонгахьара агитаторий балха хадданза деш доал дац. Семинараши совещанеши кIезига а цхьа никъ боацаш а хул. Циггара хьадоалаш да беседаши читкаши идея кIезига йолаш хилар. Совхоза коллективо кхоачащдеш латтача декхаращца бувзаш бац цар чулоацам. Партен райкомана ховш да из, хIаьта а партийни-политически болх тоабарна де деззар дац цо.

Дуккхача новкъосташа дийцар, хIара денна партийни организацешка бе безаш бола организаторски болх заседанеш а йийя буташ моттигаш дукха хилар. ТIаийеш йола решенеш кхоачаш мишта ю хьежилга эсала латт, къаьстта а Красноармейски совхозе. ТIаийца решенеш кхоачаш ца а еш, каьхата тIа юс дуккхаза а.

Къаьстта теркалбеш бийцар кадрашцара болх, хьалхле лелаю кадраш къоастаяра а, боагI-боагIача балха тIа дIанийсъяра а, кхетаяра а гIулакх партийни принципашка хьежжа кхоачащдац.

Актива собране массава раьза а волаш къоабалйир республикански партийни актива решени. Районни партийни организацера партийно-организационнии партийно-политически болх боккъонца тоабергбола гIулакхаш оттадеш йола резолюци тIаийцар.

РСФСР-а Министрий Совете

РСФСР-а Министрий Совето соцам баьб 1958 шера 1 сентябре денз ШоллагIча ахчан-хIамай лотерея дIахьо аьнна.

Лотерейни билеташ наха юкъе дIадоаржадергда наьха шоай лоIамах Паччахьалкхен кредитаи сберегательни гIулакхаи гIо деча комиссей уполномоченнешка гIолла билеташ ахча хьаийдеш дохка а дохкаш. Билеташ дохкаргда предприятешка, учрежденешка, колхозашка, хIаьта сберегательни кассашка. связа предприятешка, тикашка, зрелищни предприятешка. театральни кассашка, газетни киоскашка, эскара доакъошка кхыйолча предприятешка.

Укх лохе кепа тох РСФСР-а Министрий Совето чIоагIдаьча 1958 шера шоллагIча ахчан-хIамай лотереян хьалаш.

1958-ча шера шоллагIа ахчан-хIамай лотерея дIайоаржаяра

БОКЪОНАШ

1. Беррига а шоллагIча ахчан-хIамайи лотерея мах 1.000.000.000 сом ахча ба. Цу ахчан лоархIам а баь арахец 5 сом мах бола билеташ.

2. Дерригa а лотереех кхадж беначa дIалургдар 400.000.000 сом мах болаш да.

3. Лотерейни билеташ арахец 20.000.000 сомах латтача къаьст-къаьсттача разрядех. ХIара разряд латт 40.000 серех № 40.001 денз № 80.000 кхаччалца, хIара серии латт 100 билетах (№ 001 денз 100) кхаччалца.

4. Лотерейни тираж хургья 1958-ча шера 20—27 ча декабре городе Ленинграде.

Тираже ловзабеш 14.000.000 кхадж ба, цу даькъе хIамай кхадж 13.945.000 ба, 392.275.000 мах болаш, хIаьта 55000 ахчан кхадж ба, 7.725.000 сома.

а) хIамай кхажамаш:

ХIамай ц'ераш	Мах сомашца	1 разряда (20 млн. сом): кхажамий дукхал	1 разряда (20 млн. сом): дIадода ахча сомашца	50 разряда (1 млрд. сом): кхажамий дукхал	50 разряда (1 млрд. сом): дIадода ахча эззар сомашца
«Волга» яха автомашинаш	40.000	1	40.000	50	2.000
«Москвич» яха автомашинаш	25.000	2	50.000	100	2.500
Ш-1-54 типа конструкци йола (деталешка) цхьа квартира е цхьа цIа дола щитови цIенош	12.500	2	25.000	100	1.250
М-72 яха мотоциклаш	8.000	16	12.800	800	6.400
Иж-56 яха мотоциклаш	5.500	30	165.000	1.500	8.250
«Тула-200» яха мотороллераш	5.000	5	25.000	250	1.250
Пианинаш	5.265	20	105.300	1.000	5.265
ТIайоахка футляраш а йолаш аккордеонаш	1.580	10	15.800	500	790
ТIайоахка футляраш а йолаш баянаш	1.705	10	17.050	500	852,5
Футляраш тIехьа «Хромка» яха пандараш	548	10	5.480	500	274
«Рекорд» яха радиолаш	495	60	29.700	3.000	1.485
2-ча класса радиоприемникаш	765	40	30.600	2.000	1.530
«Эльфа» яха Магнитофонаш	900	5	4.500	250	225
Патефонаш	200	300	60.000	15.000	3.000
Радиограммафонаш	350	49	17.150	2.450	857,5
«Зоркий-2с» яха фотоаппараташ	700	40	28.000	2.000	1.400
«Смена-2» яха фотоаппараташ	180	100	18.000	5.000	900
Иж-54 яха чарахьий топаш	1.200	5	6.000	250	300
БМ-яха чарахьий топаш	435	21	9.135	1.050	456,75
МаIача наьха велосипедаш	645	200	129.000	10.000	6.450
Кхалнаьха велосипедаш	661-40	200	132.280	10 000	6.614
Кхувш боагIача маIача бераашта лаьрхIа йола велосипедаш	409	30	12.270	1.500	613,5
Кхувш йоагIача йиIигашта лаьрхIа йола велосипедаш	434	20	8.680	1.000	434
«Школьник» яха велосипедаш	298	50	14.900	2.500	745
Кавказа Iаьржача форда йисте ваха йиш йола Туристски путевкаш	635	4	2.540	200	127
«Москва» яха дошо корпус а йолаш пхьарсах доахкаду маIача наьха сахьаташ	1.300	15	19.500	750	975
«Заря» яха пхьарсах доахкаду кхалнаьха сахьаташ	850	15	12.750	750	637,5
«Заря» яха пхьарсах доахкаду кхалнаьха сахьаташ	500	100	50.000	5.000	2.500
«Кама» яха пхьарсах доахкаду маIача наьха сахьаташ	400	100	40.000	5.000	2.000
«Победа» е «Звезда» яха пхьарсах доахкаду сахьаташ	342	100	34.200	5.000	1.710
ЗIамига габариташ йола будильникаш	75	500	37.500	25.000	1.875
Кулгашца лелаю хIамаш тега машинаш	583	330	192.390	16.500	9.619,5
Когашца кхестаю хIамаш тега машинаш	875	80	70.000	4.000	3.500
Д-4 яха велодвигателаш	550	30	16.500	1.500	825
«Зил» яха холодильникаш	2.000	10	20.000	500	1.000
«Саратов-2» яха холодильникаш	1.500	30	45.000	1.500	2.250
ХIамаш ютта машинаш	750	51	38.250	2.550	1.912,5
«Чайка» яха пылесосаш	425	19	8.075	950	403,75
Самовараш	245	30	7.350	1.500	367,5
Доакхал 1,4×2 метр йолаш дола фабрични кIувсаш	840	50	42.000	2.500	2.100
Доакхал 1,7×2,5 метр йолаш дола фабрични кIувсаш	1.275	100	127.500	500	6.375
Кхалнаьха бекха пальтош	2.030	40	81.200	200	4.060
«Ноблесс» яха юврггIаш	410	70	28.700	3.500	1.435
Алтазах даь юврггIаш	55-50	1.000	55.500	50.000	2.775
Тайп-тайпара бос бола камчатни скатерташ	105	1.000	105.000	50.000	5.250
Ах-зипа корталеш	21-80	1.700	37.060	85.000	1.853
Авторучка а карандаш а болаш йола набор	40-80	300	12.240	15.000	612
Готовальнеш	17-70	2.000	35.400	100.000	1.770
Парфюмерни товарий набораш	20	100.000	2.000.000	5.000.000	100.000
Галантерейни товарий набораш	20	120.000	2.400.000	6.000.000	120.000
Авторучкаш	25	50.000	1.250.000	2.500.000	62.500
Дерригa		278.900	7.845.500	13.945.000	392.275

б) Ахчан кхажамаш:

Кхажамий боарам	1 разряда (20 млн. сом): кхажамий дукхал	1 разряда (20 млн. сом): дIадода ахча сомаш	50 разряд (1 млрд. сом): кхажамий дукхал	50 разряд (1 млрд. сом): дIадода ахча эзараш сомаш
1.000 сом	9	9.000	450	450
500 сом	91	45.500	4.550	2.275
100 сом	1.000	100.000	50.000	5.000
Дерригa:	1.100	154.500	55.000	7.725
Дерригa вIашагIтехача	280.	8.000.000	14.000 000	400.000

5. Лотерейни билета хIамай кхадж беначун, нагахьа санна цун хIама хьаэца безам беце, цу хIамай мах ахчанца хьаэца йиш я.

6. Нагахьа санна лотерейни билетий ахчан е хIамай кхадж боагIе кхадж беначун хIамашта меттел доагIа а кхадж бена доагIа а ахча сберегательни кассашка гIолла хьаэца йиш я.

Бенача кхажах йоагIа хIамаш дIа а тел дIа а йохьийт мах беча организацешка гIолла из билет долча. Хамай кхадж бена билет уж хIамаш хьаэцаш сберегательни кассе дIадала деза из долчо.

7. Кхадж бена лотерейни билеташ 1959-ча шера 30-ча июне кхаччалца ахча а хIамаш а цох хьаэца йиш йолаш да. Из ха йистеяьнначул тIехьагIа цу билетий бокъо йов, царех хIама хьа а лургдац.

Республикан лоамарча районий колхозашта пайда луш йола культура лелаярах

Республикан лоамарча колхозий боахам тоабеш а культура лакхъеш а хIанз чIоагIа лоархIам болаш да дукха пайда луш йола культураши юрта боахаман доакъоши цу колхозашка дегIадоаладар.

Маьхк еча етта хо маьха лакхъеннай цхьан тоннах 70 эзар сомага кхаччалца доаккхаш. Цунца дувзаденна из лоамарча колхозашка дIаейолаяр а лелаяр а хIанз чIоагIа лоархIам болаш да.

Юккъера хьийкъача цхьан гектаро 15—16 центнер хо лургья. цунах цхьан гектара тIера бэала пайда 100 эзар сомал дукхагIа хургба, хIаьта цхьан саго дийлахьа хьийгача кьих 100 сом совгIа доагIаргда. Лаьтта дика долча лоамарча колхозашка цхьан гектара тIара 20 центнерага кхоачаш хо яргья.

Цхьабакъда, иштта дукха пайда боагIаш а хьийгача кьих мах луш а йоллашехьа а, из культура республикан лоамарча колхозашка дIаейолаярах дола практически дешаш хIанз а вIаштIехьа даханза да, цу хьакъехьа кIезига хIама мара дьадац.

Укх шера бIаьсти НГIАССР-а Министрий Совета соцамах Украински ССР-ера а РСФСР-а кълбаседерча областашкара а хон 140 эзар гIади зIирги дера. ДIайогIа гаьнаш хилийта Урус-Мартановски плодопитомнически совхозе 130 эзари Грозненски мелиоративни станцен Сунженски опытни пункте 10 эзари дIадегIар уж.

Цхьабакъда, шоаш массаз а ягIаргйолча дIайогIа шин беттал кIезгагIа мара ха йисайоацашехьа а, май беттехьа уж дайогIа лаьтта кийчдаь хиладеззашехьа, хIанз а тIехьа кийчдаьи цу гIулакха къоастадаьи лаьтта дац уж дIайогIаргйолча лоаман районашка.

Хо дIайогIаргйолча лаьтта йилла еза минеральни органически удобренеш хIанз а яхканза я.

Лоамарча колхозашка хо лелаергйола нах кийчбара гIулакх во латт, 20 саг кийчве везача когаметта Юрта боахаман Министерствос духхьал виъ саг мара вахийтанзар уж кийчбар дийцача Iилматоахкама хон станце.

Цу виъ саго Iомадир Москвен юххерча хо ювча моттигашка цунца бIаьсти де мел деза балхаш. Хона гIулакх дара, из чуэцара, йокъаяра, паччахьалхкхенна дIаялара балхаш Iомадайтарна уж новкъостий мукъагIа Iомабала юха бохийтаре бакъахьа а хургдар, республике хо дIайогIаш цар чIоагIа новкъостал а дергдар. ЧIоагIа мах бола ха дIайода, цхьанне а хIама а дац цу хьакъехьа.

Уж деррига кхоачамбоацараш чехкка дIадаха деза, хIана аьлча дIахо а гIулакх тIехьа теттаро республикан лоамарча колхозий экономика лакхъеш йола из мероприяти йохае тарлургда.

Хо дIайогIа ха тIаккхача кIезига ха йисай, хIанззехьа а чехка къоастае еза хо дIайогаргйола лаьттан участкаш.

Цу гIулакха лаьрхIа лаьттан участкаш къестаеча хана, малхбоалехьара хьекха бекъа мух тIакхоачаргбоацаш кълбаседе е кълбаседен — малхбузехьа йийрза мухале йолаш хургдолаш къестаде деза уж.

Хьалхехьа хьежа, таьхкача гучадаьлар, лоамарча районий лаьтташ хо дIае мегаргдолаш хилар, 2 метр кIоарга ахкалехьа тIо гуча боалача лаьттангара дIайиккхача.

Участок къоастаяь ма яьлангехьа а, чехка аха еза из, оахама тIехьа шозза макха а боаккъхаш. Лаьтта аха а макха баккха а беза мухаленна пхорагIа.

Хо дIайогIа къоастадаь деррига лаьтта укх шера аха деза.

Укх шера гурахьа хо дIайогIа лерхIача лаьтташка мугIарч мухаленна пхорагIа хургдолаш кIоагаш даьха кийчде деза.

Лоамарча районашка хон гIадаш дIадогIача мугIашта юкъера юкъ 1,6—2 метри мугIарашка дагIача гIадашта юкъера юкъ 1 метри хилийта мегаргья.

Хо дайогIа кIоагаш 60 см. дIаьхеи, шереи, кIоаргеи хила деза. КIоаг боаккхаш, 30 см. хиллал кIоарга хьалдаьккха лаьтта къаьстта Iодехка деза ,дIайогIача хон гIадаш овлаш тIа лаьтта тIахьокхача хана удобренеех а теха из овлашта тIатоссаргдолаш.

Хо дIайогIа лаьтта кийчдешшехьа а, дIаегIача хон гIадаш хьаллацарна 1959 шера эша 5—6 метр дола секъии кийчде деза 1958 шера гурахье а.

Нагахьа санна иштта дIаьха дола бекъий ца нийслой, вIашагIа хоттаргдолаш лоацагIа дараш а кийчде мегаргда.

Тарлой, лелаяь тишъенна 2—2,5 дюйма сомали 1 метр дIоахали долаш тийда аьшка турбаш лелае мегаргья, уж дукхагIа а яхаргья оекъел. 50 см кIоарга лаьттагIа чуяхийта еза уж гIадаш хьаллаца дIаоьттаеча хана. Цу турбашка чу минеральни даьтта е кIув хьекха гIажамаш йохка еза. Уж турбаш лаха лоамарча районий колхозашта новкъосталде деза совнархоза предприятеша.

А. ШУМИЛИН,
НГIАССР-а Госплана агроном.

Август бетта йола план дика кхоачашъяьй

Грозненски нефтеперерабатывающи завода 3-ча цеха технологашта юкъе социалистически яхь хIара денна шерлуш латт. Ерригача установкаша Октябра 41 шу дизара сийна социалистически декхараш тIа а ийцад, хIаьта шоаш тIайийца декхараш сий долаш кхоачаш а ду.

Дика болх беш я № 14 йолча установкан коллектив. Из установка дукха ха йоацаш ремонт яь йистеяьннай, хIанз болх беш я.

Ерригача установкал хьалха янна дика болх беш я стабилизацен участка коллектив. Август бетта продукци арахецара план 134.6 процент кхоачашъяьй цо. Планал совгIа паччахьалкхенна массехк бIаь тонн нефтепродукташ дIаеннай цар.

— ХIанз тха цеха коллектива юкъе, — йоах цеха начальник волча нов. Босконяна,— Сиилахь-боккхача Октябра 41 шу дизара сийна социалистически яхь шерра дIаьржай. Тхоай ерригача коллективагара дош дала йиш я сога, оахош тIайийца декхараш тIехкхоачашдергда, аьнна.

ГЛУХОВ Н.

Специалисташа могаду

ДукхагIа йоакхо е механизированни способаца хьажкIаш чуэцарна

Укх шера республикан колхозашеи совхозашеи чуэца езаш я 40 эзар гектар ялата йийна хьажкIаш. Ала доагIаш да, из культура хьалкхеярна мел деча балхех, массанел а кIезигагIа механизаци уж чуэцарна лелаеш хилар. Кулгашца хьажкIаш хьа яхар, цул тIехьагIа гIад машинашца хьакхар, дукха къахьегам а ахча а додаш да: 22 сагакъахьегама ди, хIаьта ахчанца лаьрхIача 140 сом гаргга гектарага додаш. Цул совгIа, хьажкIаш чуэцаро юхасецаду, лаьтта аьха кийчдар а гурахьа ялат дIадер а.

Республикан колхозашка а совхозашка а укх шера тоъам беш хьажкIаш а ка бола ялат а чуэцаш йола комбайнаш я. Царца дикка механизаци е йиш я хьажкIаш чуэцарна, цунца из болх чехкагIа чакхбаккха йиш а я.

ДIадахача шерашка даьча балхий хьокхамо хьахьекха долчох, хьажкIаш чуэцача комбайнаша кхоачам болаш болх бу, уж фийга чIоагIлуш латтача ханеи бокъонца кхаьчача ханеи. Цу хана фуала яьха а томараш тIехьа чуийца а йола хьажкIаш йовр 5-7 процентал дукхагIа хилац. 20-22 процентал кIезигагIа тIоадал йоаллаш хьажкIаш йолаш, уж йизза кхаьчача хана комбайнашца хьажкIаш чуэцаш хилча дикка доаду ялат. Цудухьа, цхьаболча хьалхле лелаерашта комбайнашца хьажкIаш чуэца мегаргьяц аьнна хеталу. Цу гIулакхах къаьстта кхераш ба: «Назрановский» «Октябра 40 шу», «Ингушский», «Красноармейски» совхозий директораши керттера специалисташи. Укхаза хьажкIаш чуэцаш йола дукхагIа йола комбайнаш вIашагIъяьха я, уж тоаярна уйла еш саг а вац. ХIаьта хIара машино 45—50 саго бер миссел болх беш хилари хIара машинаца чуэцача гектарага кулгашца чуэцачул 2—2,5-за кIезигагIа мах бодаш хилари лоархIаш а дац.

ЧIоагIа лоархIам болаш да уж чуэцара ха ца тувлаялийтар. ХьажкIаш чIоагIлуча ханна чуэца йолае еза уж. ХьажкIаш чуэцар сихдарна махулла механизаци е еза, цу гIулакха балха юкъе йоалае еза еррига хьажкIаш чуэца комбайнаш, ханнахьа кадрашца Iалашъе а дика тоае а еза уж.

Грозненски шурий совхозе а республикан кхыча совхозашка а баьча болхо хьахьекхачох, доакъарийна йола хьажкIаш уж кхаьчача хана ялат чуэцача комбайнашца чуийцача дикагIа да. «КУ-2» яхача комбайнел дукхагIа болх беш а балха дикагIа а я уж. Соахка Грозненски шурий совхоза комбайнераша ялатий комбайнаца дийнахьа 12—15 гектар хьажкIий чуэцар.

Ялатийна хьажкIаш чуэцаш хилча уж йокъаяр а лелаяр а вIашагIделла хилара боккха лоархIам ба. Фуала даьккха ялат 14—16 процент тIоадал йолаш хилча къайлача метте дукхача хана латт. Цудухьа ялатийна йола хьажкIаш чуэца йолае еза 20—22 процентал совгIа тIоадал йоацаш, уж бокъонца кхаьчача хана. Ялат докъадарна кийчъе еза кхоалленаш ялат тIадотта машинаш, зернопульташ.

Ялат чуэца комбайн хьажкIаш чуэцаргйолаш тоаяр чоалхане гIулакх дац, из духхьал кхашка де йиш я дукха хIама ца доадеш. Вай лоаттамашка массанел а дикагIа я цу гIулакха «РСМ-8» яха ялатий комбайн, хIана аьлча «С-6» яха комбайнаш дукхагIа яраш гидуаргаш чуэцаш хургйоландаь. Цул совгIа «РСМ-8» яхача комбайна барабан а сепарирующи доакъош а болх дикагIа беш да.

Комбайн из болх бергболаш тоаярна де дезар да: тедача аппарата пальцеви бруса тIа «С-1» яхача комбайна долча тайпара пальцаш оттадар, ПКЛ яха оаттхал а йолаш. Пальцашта юкъера юкъ 76,2 миллиметр я. Урси тедача аппарата кхыйола оаттхалаши «РСМ-8» яхача комбайна яраш йохка еза. Тедача аппарата 76,2 миллиметр юкъ йола пальцаш ца хилча жаткан пальцеви бруса тIа меттах ца боала мангал оттабе беза.

ХьажкIий тIад ка болча культурайчул лакхагIа хиларах мотовилай диаметр шин метрага кхаччалца йоаккхагIа е еза, крестовинай лучаш йIаьхъеш, хIаьта мотовилай лопасташ кхо ряд планкаш оттаеш шеръе еза.

Мотовилай лопасташ чIоагIа хилийтарна уж шоайла вIашах екха еза крестовинашта юкъера. Мотовила лакхъяьча опора тIа оттае еза. Цхьабакъда, мотовила диаметр шеръеш хилча, цун вала контрприводе йола зубчатка дIа а яьккха 30 церг йоаллар оттае еза. ГIадамаш направляющи полотнашта кIал ца ахийтарна, ветровой щита тIа отражательни щиток оттаю 1,5 миллиметра сомал долча аьшкаьх. Жатка лакха тедаргйолаш оттаю. Приемни камера транспортер брезент тIатехе тоаю.

ХIажкIий фийгаш кIезигах доададеш а хьажкIаш цIена хьайоахаш а болх булу барабано минутах 600—700 го боаккхаш болх бича. Цу гIулакха мотора тIа 230—240 миллиметр йолаш шкив оттае еза, хIаьта барабана вала тIа — 560—570 миллиметр йолаш яр оттае еза.

ХьажкIаш дикагIа хьаяхар а фийгаш дохадар кIезигах долаш а болх бар хул декаи барабанаи юкъера юкъ нийсъярца. Цергий хьисапера йола хьажкIий тайпаш чуэцаш декаи барабанаи юкъе юта дикагIа йола юкъ могаю: хьажкIа чуйодача 65 миллиметр, арайоалача 26 миллиметр, хIаьта вай массаза дIаювш йола кремнисти хIажкIа чуэцача чуйодаш йола моттиг 50 миллиметри арайоала моттиг 20 миллиметри хила еза.

Нагахь дек нийсйича а хьажкIий фийгаш дохадеш хуле, тIаккха барабана обороташ кIезигъе еза. Сепарирующи органий а жаткан а болх лертIа хилийтарна аьттехьарча ведоми кольцевой барабана 11 церг йола звездочка 18 церг йолчунца хувц. Ялат цIенду чешуйчати цаца лертIа оттабар фийга боккхалга а цар екъа хиларга а хьажжа ду.

Ахарна кхаш цIендар аттагIа хилийта а аьта гIадамаш хьагулдарна а ялатий комбайнашца токхораш ю машинаш лелае еза. Токхораш ю машинаш нийсача цхьан мугIарах йоассае еза, кагденна гIадамаш тросаш йолча волокушашца кхай йистошка дIакхахьа йиш хургйолаш.

ТIаьдо йола хьажкIаш чуэцаш хилча, токхораш ерг $1/2$—$3/4$ аьтача гIадамех хьалйизача йоассае еза. Цу тайпара цхьаннахьа кхай йисте гулдаьча аьтача гIадамех диткъа лакха аргIаш ду.

Еррига йолаш йолча хьажкIаш чуэцача комбмйнех а ка бола ялат хьокхача комбайнех а цхьаяраш хьажкIаш хьокхаргйолаш балха юкъе йоалаярах, хIанз 15—20 ди даьлча цхьайолча районашка чуэца йолалургйола хьажкIаш чуэцаш совхозийи колхозийи йиш хургья из лоархIамера культура шийи ханнахьа чуэца.

А. ИВАНЮК.

Плиев Харитон

ЦIихезза вола хIирий поэт Харитон Давидович Плиев ваьв 1908-ча шера 8-ча сентябре Къулбехьен ХIирий Рук яхача юрта, ХIирий мехкарча къахьегамхоша укх деношка юбилей а яь белгалдоакх шоай тешамерча виIий Плиева Харитона 50 шу далара ди.

Плиев Харитона 50 шу дизар белгалдеш оаха тахан кепатох гIалгIай поэта Муталиевс перевод яь йола Плиева кхоъ стихотворени: «Серго Кавказе», «Пионерий лагере», «Бакъилг».

Серго Кавказе

Лоам чу гIайгIа, бала баржаш
латтар,
Ков-карт доагаш, кIураш сигал
ухар.
Лоам керташка бирса дуIа
гIуьттар
Дог дохадеш хозар ноаной
белхар.
Вонах хьаж ца йоагIа
Бертий ординг,
БIехъеш ше ког дIа мел ловза
моттиг,
Лакха лоамаш бале доахко
гIертар,—
Iаьржа лаьтта адмий балах
дувхьар.
БIа ца тоссаш ягIа Бурув-
гIала
Чилла яь дIаяккха, цIера ала
Большевикашта тIамессбора,
Iаьржча дошогахь бIарг
хьежабора.
Бакъда укхаз посте эттар
къонах,
Вохаргвоацар бертий
духьаленах.
Терсмайла тур ваьлар къего

Сийлахьча Ленингар вена
Серго.
Бийсан боадах, дийнахь санна,
сийрда
НийсагI дола наькъаш лувцаш
бIарго,
Адмий ираз бахьан майра
лийтар,
Толама тIехь толам боахаш,
Серго.

Лоаман вежрий тIехьа лаьттар
цунна,
Цун оаз партен кхайкам санна
лаьцар.
Наькъаш сийрда доахаш,
къулбо санна,
Ленина дош цун багара хозар.

ТIом дIабаьлар. Эттар маьрша
вахар.
Лоамарочун цIагIа дессар
беркат.
Серго са мо везаш болча лоаман
наха
Шоашта хьалха лоаттаду цун
сибат.

Пионерий лагере

Сийна кIувс баьржача чIоже
Пионерий лагерь улл.
Iурра денз хьа боад
боллалца
Укхаз белаш, ловзаш хул.

Гоннахь кура, хоза ягIа
Листа яьнна дихка хьу.
ЦIена фо да ара шортта,
Гаьний гIа цо текаду.
Оалхазарий ашараша
ДIаьха довкъаш декаду.
КIалдá удаш долча хиво
АтагI тата доалладу.

Укхаз дика да берашта!
Бераш чIоагIлу, низ чуболл.
— Керда низ хьоргба вай
школе,
Пхиаш йоахаргья вай, оал.

Бакъилг

Iурра, отар чу со ваьлча,
Бакъилг сона духьал йоагIа.
Гонахь воал со хьесташ боча,
Цунца безам хеташ чIоагIа.
Хи тIа кхувл аз хьаIаьгI долча,
Лувчаю аз, цIен а ю.

Касарах аз ехк хьекхача,
ГIадъяхе цо ког ийбу.
ТIаккха шийна даьгIе
йоаккхаш,
Сийна бодиг даа отт.
Керча йоалл из, бIийг мо
ловзаш,
ТIаккха ара гIолла йод.
ДегI лакхделча, кхийна яьлча,
Цунах башха ды баргба,—
Нагахь хахка яхийтача,
Хьалха доагIа тайпа да!

Шера 30 эзар тоннал дуккхагIа дарегIа овощаш



ХIара денна Москве йохьийт 150 тонна гаргга коартолаш, нарсаш, помидораш, кхыйола овощаш.

Сурташ тIа: 1. Т. П. Закамокинай бригадацара болхлой шоаш лохьаяь помидораш а ийца складе болх. Цу бригадо столицен тикашка йохка хIара денна дIакхохьийт цхьацца тонна.

2. Кабуц йийнача кхай тIа хий тоха «ДДП-30С», яха аппарат дIаоттаеш воалл тракторист В. Д. Иванов.

120 метр шера яржаш йола хий детта «ДДА-100м» яха ши консоль йоалла агрегаташи догIа делхаш санна гаьнна хи кIажараш етта «ДДП-30С» яха аппараташи я совхозе. ХIара агрегат цхьан саго лелаеш а 20 гектарага кхаччалца долча лаьтта хий тоха йиш йолаш а я. Хиш дехкача каналашка хий тел Ока яхача хи тIара а Долгое яхача Iам тIара а мотопомпашеи хи тIарча насосни станцеши.

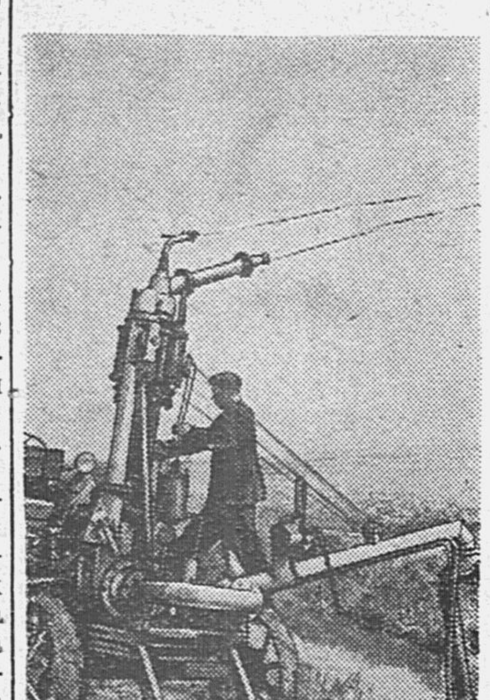
Московски область. Серпуховски районерча овощаш лелаеча боккхача боахаман — «Большевик» яхача совхоза — коллективо хIара шерра-шера доккхий хьувкъамаш луш хьалкхеэю овощной культураш, толамца кхоачашду къахьегаман овсарле лакхъяра, продукци хьаярга дIабода мах кIезигбара декхараш. ДикагIа йола агротехника юкъейоалаяро а овощашта механизацеца Iунал даро а дика аьттув баьккхар. 800 гектар долча лаьтта 32 эзар тонна овощаш кхеяьй 1957 шера. ХIара гектара тIара 400 центнер яьннай цар, хIаьта совхозе керттера культура лоархIаш йолча кабуца хьалха кхачача сорта 624 центнер а 742 центнер шозлагIеи тIехьеи кхачача сорта а яьннай.

Цхьа центнер овощаш хьалкхееш соахка цхьан сага шин сахьата къахьегам мара байнабац. Овощаш тIа болх беш волча хIара болхлочо 400 центнерал дукхагIа яьхай соахка лучогIа яьхарел, хIаьта ялх шу хьалхагIа яьхарел 800 центнер дукхагIа яьхай.

Овощай цхьа килограмм хьалкхеярга дIабаха мах 13,3 кепиг хилар, хIаьта тIехьакхачача кабуца мах — килограммах 5 кепиг.

ДIадахача шера ерригача овощаех хьабаьнна пайда 9 миллион сомал дукхагIа хилар.

Укх шера овощной культураш дIайийна лаьтта 871 гектар да. Ханз совхоза кхашкара чуэцаш латт хьалха кхача кабуц, коартолаш, хоржаш чуэцаш латт свеклаши, морковкаши.





3. Е. Д. Крюковой бригадацара звеньевая йола Е. С. Сухановаи (аьрдехь) болхло А. П. Ермолаеваи йоархIаш дIа а яьха цIенъяь морковкаш Москве яхьийта галешка Iочуйохкаш боахк. Е. Д. Крюковай бригадо цхьан сага нормах хержа лохьае еза морковкаш 1200 килограмм йолча дийнахьа 2070 килограмм лохьаю.

Л. Доренске сурт.
ТАСС фотохроника.

Халкъий юкъара геофизически шу дIадахьарах йолча Советски комитете

Халкъий юкъарча геофизически шера программа чакхйоаккхаш 1958 ш. 27 августе, 8 сахьати 06 миноти московски ха яьлча, СССР-а европейски даькъан территоре тIара юкъерча широташка урагIъяхийта дIахийцар цхьа лагIа дола геофизически ракета. ЛийрхIача тайпара 450 километр лакха урагIа яхар ракета.

Атмосферан лакхерча тIоанашта комплексни тоахкамаш дарна эша геофизически прибораш яр ракета тIа оьттаяь.

Цул совгIа. ракета тIа дар шекъаьстта яьча герметически къайла йолча кабина чу а доаллаш опыта лаьрхIа делла ши хьайба (жIалеш).

Ракетаца хиннача Iилман геофизически аппаратуран, радиотелеметрически устройствай, царна низ телача аппаратий, опыта лаьрхIа дола хьайбаш а новкъостал деш йола системаш а чуйолча герметически кабинан прибораш латтача моттиган конструкцеца цхьана дола деррига дозал 1690 килограмм да.

Iилман тоахкамаш дарна оттаяь ракета тIа яр лохехьа язъяь е прибораш:

— ионосфсрерча мукъача электроний концентраци йистарна эша ультракоротковолнови, дисперсионни радиоинтерферометр;

— атмосфсрерча ионий лоархIам беш йола прибор;

— атмосферерча положительни ионий концентраци Iомаярна эша аппаратура;

— электронни температура йистарна эша прибор;

— Фево ю давлени йистарна эша ионизационни магнитнии манометраш;

— микрометеорий частицаш еттаялар лархIара эша прибораш.

— спектра ультрафиолетови даькъана регистраци ярна эша мальха спектрограф;

—Лаьттан инфракрасни зIанарийи лаьттан атмосферани регистрацена эша прибор.

— Опыта лаьрхIа дола хьайбаш чудоахка герметически кабина кийчъяь яр регенерацен системаца, хьайбай биологически функцешта регистраци еш йолча автономни системаца, ракета йодача хана кабина чу хьайбай лелара сурт доаккхаш йолча киноустановкаца.

Уж белгалдаьха Iилман тоахкамаш дарна хиланза даргдоацачох Iалашъеш, бергболча берригача наькъа. цунца цхьана инерцех бергбола никъ а болаш, ше къаьсста йолча устройствай новкъосталца кийчъяь яр ракета, вертикальнии горизонтальнии из кхестаргйоацаш.

Ракета урагIаяхар шийна беннача лостама вертикала зIамагIа бола са а лоацаш, цул тIехьагIа шийна йиллача моттиге Iо а ессар.

450 километр лакха урагIадахийтачул тIехьагIа, юха лаьтта доссадаь хьайбаш могаш, маьрша да.

Ракета урагIъяхийтарах йолча материалашка хьожаш ба.

Советски Iилмо хьабел сага космосе бода никъ

ПЕКИН. Китайски Халкъа Республикан печато а общественносто а боккхача безамца тIаийцар Советски Союзе геофизически ракета урагIаяхийтарах бола хоам. Дерригача центральни газеташа доккхий кертъяздаьраш а долаш кепа техай ракета урагIъяхийтарах йола материалаш. Къаьстта белгалду газеташа ракетан доккха дозал а, хIаьта ракета чу жIалеш урагIа а даха могаш гIаьхьа долаш лаьтта доссар а. Советски геофизически ракета толаме тахкар, язду «Iуанмин жибао», Советски союзо машара гIулакхаца доккха дакъа лацар да. Сага космически пространстве ваха никъ хьабелла Iилма дика лакхдаьд советски Iилманхоша. Советски Iилма, язду газето «Чжунг цин-нянь бао», къоастадаьд дийна организмаш космически пространстве яхара дош.

* * *

БУХАРЕСТ. Газетий оагIонаш тIа гIорбаьннача румынски Iилманхоша боккха лоархIам бу советски Iилман кердача коталон. Советски Iилмои техникои цхьаькха а йоккха котало яьккхай. язду «Скынтейя» яхача газета тIа профессоро Паулъ Иоанида, цхьаькха а боккха гIа хьалхабаьккхаб космически пространствера юхацIаварна. Академико Эуджен Маковскес йоах «Скынтейя тинеретулуй» яхача газета тIа, советски Iилманхой шоай тоахкамашца геттара гIорбаьннаб. Кердача опыто цIаькха а хьахьокх советски Iилмеи техникеи толашагIа хилар. Сай дега тIара лов сона, язду академико Эуджен Маковскес, космически пространство хьаяккхарна доттагIлен Iилманхоша кхы а коталонаш яхар..

* * *

БУЭНОС-АЙРЕС. Аргентински столицан дерригача газетий теркама юкъе да Советски Союзо космически пространстве геофизически ракета яхийтар. Печато белгалду, хIанзалца хIама ца кхаьчача бесса лакха из ракета урагIъяхар а шийна хьожяьча моттиге из Iойоссар а Советски Союза йоккхагIа йола котало я, хIаьта дунен Iилма кIоаргдеш цо хьаллаьца доккха дакъа а да. «Ла пренса», «Демокрасиа», «Кларин» кхыдолча газеташа а доккхийча кертъяздаьрашца белгалду, 450 километр лакха урагIа даха ши жIали дийна долаш лаьтта Iокхаьчалга а могаш гIаьхьа долга а. Из советски Iилман керда толам ба, йоах газето «Ла ора».

* * *

НЬЮ-ЙОРК. СССР-е одноступенчати геофизически ракета урагIъяхийтара хоам боккхача сакъердамца тIаийцар США общественносто. Дийнахьарча газеташа «Нью-Йорк уорлд телеграм энд Сан» а «Нью-Йорк джорнэл - Америкэн» а доккхийча кертъяздаьрашца кепа техар хьалхарча оагIонаш тIа из хоам. Газеташа белгалду ракета кхаьча лакхал, цун дозал, Iилман аппаратуран дозал, хIаьта цун нормальни болх а. Газеташа къаьстта белгалду хьалхxе лаьрхIача моттиге ракета Iойоссар а шаккъе жIали лаьтта кхаьчачул тIехьагIа могаш, гIаьхьа хилар а.

Юнайтед Пресс Интернейшнл хоамех СССР-е геофизически ракета урагIъяхийтарах Вашингтоне лерхIачох «эрсий хьалхабаьннаб цхьаькха а цхьан гIулакха».

НЬЮ-ЙОРКА Iуйрийнарча газеташа а эггара дикагIа бIаргагуча моттигаш тIа кепа техай Москвера кхаьчача Дерригдунен геофизически шу дIадахьара Советски комитета ракета урагIяхийтарах долча хоамашта цу гIулакха хьакъехьа йола шоай уйлаш къайла а хьош. «Нью-Йорк таймс» белгалду ракета «доккха дозал» долаш хилар.

* * *

ДЕЛИ. Инден центральни газеташа дикагIа бIаргагуча моттигашка доккхий кертьяздаьраш а долаш хоам бу Советски Союзе хьайбаш а долаш геофизически ракета урагIъяхийтарах а, из толаме юха лаьтта кхачарах а.

Газеташа къаьстта белгалду ракета хьалхxе лаьрхIача моттиге Iойоссар а, хIаьта цунна чухинна жIалеш лаьтта кхаьчачул тIехьагIа могаш гIаьхьа хилар а.

450 километр урагIадихьад жIалеш

«Белянкеи» «Пестрии» яха жIалеш 27-ча августа ракета чу долаш 450 километр лакха урагIа дахад, хIанз лаьтта Iо а десса. могаш, маьрша да. Иштача рекордах урагIдахийталехьа, жIалеш массехк бетта Iомадеш хилар.

Уж жIалеш урагIдахийта кийчдаьча биологаша йоах, герметически кабине хиннача приборашка а гIайтта долхаш хиларга а хьажача чIоагIа хьакхашта даьнна кабине сатийна дар жIалеш. Эксперимент а яь Iилманхоша гучадаьха гIулакхаш цхьаккха хIама къайла доацаш къаьгга цIена да. Иштта лакхача моттиге дийнача организман лелар а цо бу болх а гойт цар.

ДукхагIеи дарегIеи дулх лур хьакхарч йолга а ховш

Шальан района «Джалка» яхача совхоза 4-ча отделене кхоабаш 1400 совгIа хьакха я. Совхоза а отделенен а хьалхле лелаераш хIанз цу хьакхарчашта гIулакх де нах кхоачам хиллал боацаш бар. ГIулакх лерттIа ца дарах хьакхарч гIеллуш а уж йовш а моттигаш нийслора.

Отделен управляющес, партийни, комсомольски, профсоюзни организацеша отделенен болхлошка кхайкарал дир дулх кийчдар кхоачашдарна совхоза новкъостал де аьнна.

Цар тIахьехарах хьакхарч лелаета ферме болх бе баьхкар Идрисова Маржан, Умарова Хижан, Баширов Маха, иштта кхыбола нохчий кхалнах а маIанах а, еррига 11 саг.

Куничкина, Шишкина, Михайлова, иштта кхыболча, хьалха денз хьаккхий ферме болх беча эрсий новкъосташа хьакхарч лелаярна йола шоай говзал керда болх бе тIабаьхкаьчарна Iомаяр тIайийцад.

Укх сахьате хьакхарчий ферман коллектива болх гуш ба: хIанз шозлагIа якх хьакхарч. Уж яхкар а хьалкхийна хурскаш ца йойташ лелаяр а лертIа лелаш да. Хьакхарч дика тоалуш йоагIа.

Ферман коллектив 1000 центнер хьакхий дулх далара ший декхар кхоачашде гIерт. Иштта цхьоагIо йолча коллективо из кхоачаш а дергда.

А. АХМАДОВ.
Шальан района «Джалка» яхача совхоза воккхагIа вола зоотехник,

Доазол дехьара

Английски пираташ Исланден карарча хишка

Лондон, 2-ча сентябре. (ТАСС) Малхбузехьарча телеграфни агенствай хоамаша дувцачох, тахан английски траулераш военни кемаш тIехьа а долаш, Исланден карарча хишкара чкъаьрий доахаш хиннад.

Рейтер яхача агенствос хоам бу, тахан Iуйрийна исландски шин канонерка чкъаьрий лувца бокъо йоацача зонера «Норзерн фарм» яха английски траулер лаьцад яхаш. Траулера борта тIа Iойоссаяь хиннай 10 саг вола исландски морякий отряд. Агенствос хоам баьб, траулера гадаккаха «Истборн» яха английски фрегат арадаьннад. аьнна.

Нью-Йорк, 2 сентябре. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс яхача агенствос беча хоамах, «Истборн» яхача английски тIема фрегато, даха бокъо йоацча зоне чкъаьрий доахаш лелачара английски траулер соцадаь хинна исландски отряд лаьцай. «Истборн» яхача фрегата борта тIа йигай исландски отряд.

Юнайтед Пресс Интернейшнл яхача агенствон корреспондента хоам бу Лондонера, исландски карарча хишка английски тIемеи чкъаьрий доахачеи кемаша леладеча гIулакхашта духьала, Исландес английски правительствога официальни протест яхьийтай, яхаш. Исландски правительствос уж гIулакхаш дерхI, «Исланде законаш телхадеши из шии лоIаме хиларна духьала ледадеши».

Американски эскараша Ливанера керда пункташ дIалувц

БЕЙРУТ, 3 сентябре (ТАСС). Ливански газеташа деча хоамех, тIехьарча деношка Ливанерча американски командованес дехьа-сехьа даьхача тIема доакъоша дIалийцай мехкара дукха керда лоархIамера стратегически пункташ.

Иштта американски эскараша Санин яха лоаманцара лакха моттигаш дIа а лийца, цига гIирсаш деш латт. Даиман Ливана тIагIолла лелаш йола вертолеташ Iохувша майдаш кийчъяьй американцаша Ливанерча дуккхача лоаман районашка.

Чанкайшистски кемаш дохадаьд

ПЕКИН, (ТАСС). Синьхуа агентствос беча хоамах, 1-ча сентябре Китая Халкъ мукъадаккхара эскара тIема-форда флота кемаша форда тIа гучадаьккхар «Юнцзыхао» яха цхьа кемеи, «Цянцзыхао» яха шиъ канонеркеи, «Майцзыхао» яха цхьа десантни кемеи. Америке хьадаь уж чанкайшистски кемаш дар чанкайшистски эскари герзи Магунера Цзиньмыньдао яхача гIайрен тIа хьош. Китая Халкъ мукъадаккхара эскара тIема-форда флота канонеркайи торпедни катерийи отрядо форда тIа пхи бал йола шторм йоллашехьа а герз детта доладир цу кемашта. ЦаI чанкайшистски канонерка чIоагIа дохадаьд, хIаьта герз кхийтта кема сихха дIагаьнадаьлар фордагахьа.



Болгарски Халкъа Республика. София яха город. Ленина цIерах йола майдане.
В. Янкова сурт. ТАСС фотохроника.

Китае халкъа коммунаш вIашагIъйохкарна бола болам

Пекин, (ТАСС). Укхаза яздеча тайпара 40 миллион совгIа нах бахача Хэнань яхача провинцера беррига нах халкъа коммунаш яь вIашагIкхийттаб. Из—китайски юрта социалистически эргалонех керда лагIа да.

Китае хьалхара халкъа коммуна вIашагIъеллай укх шера август болалуш Хэнань яхача провинцерча Суйпин яхача уезда ахархоша «Вэйсинь» («Спутник») аьнна цIи а тилла.

ХIанз Китае цу тайпара коммунаш эзаращца лоархIам болаш я. Хэнань яхача провинце а 1378 халкъа коммуна вIашагIъеллай, хIаранеца юккъера лаьрхIача 7200 ахархой ков вIашагIа а кхеташ. Уж вIашагIъехкай 38473 юртбоахаман производственни кооперативаех. Хэнань шаьрача районашкара халкъа коммунаш итт а дукхагI а эзар ахархой ковнех латташ я, хIаьта провинцен лоаман районашка—шиъ—кхоъ эзар ковнех. Халкъа коммунашка провинце хIанзехь а дIачубаьхаб 99,98 процент ахархой. Иштта Хэнань яхача ерригача провинце халкъа коммунаш вIашагIйохкара болх йисте баьннар мо дархIа мегаргба.

Халкъа коммунаш вIашагIъйохкаш латт хIанз Цзянеи, Ляонин, Хэбэй. Шэньси яхача а кхыйолча а провинцешка.

Дальни Востоке США-с ю тIема кийчонаш

Нью-Йорк, 4 сентябре. (ТАСС). США сихъенна кийчлуш я Китайски Халкъа Республикан чурча гIулакхашта тIемца юкъе гIорта. Ассошиэйтед Пресс яхача агентствон корреспондент волча Д. Гриффина тахан белгалду, «ВIашагIкхийттача Штаташа Тихи океана малхбузехьарча даькъа тIара шии фецаратIема низаш совдоахаш хилар».

Кларк-Филдерча (Филлипинаш) а Манилерча а доал деча гIозарашка кхаьчача хоамашкара цо язду США-с Филиппинашкара, Тайванера, Окинавера шии авиаци чIоагIъеш а латт цига авиацен керда эскараш хадданза тIаозаш а латт яхаш. ТIеххьарча шин дийнахьа алхха Кларк-Филдерча цхьан базе кхаьчай «С-133 Геркулес» яха 20 совгIа тIема-транспортни самолет а «Ф-100 Съюперсейбр» яха дуккха реактивни истребителаш а. ТIом сецача денз ца хиннача тайпара «чIоагIа сиха ха эттай» хIанз Кларк-Филд яхача базе, йоах корреспонденто.

Вашингтонерча Ассошиэйтед Пресс яхача агентствон корреспонденто хьахойт фецара-тIема низий штаба начальника заместитель вола инарал К. Лимэй Тайване ваха лаьрхIа хилара хьакъехьа оборонан министерствос баь хоам. Цига цо ергья «массаза а фецара-тIема низий тайп-тайпарча штабашта еш йола инспекци».

Из Пентагона воккхача хьакимо бахьа лаьрхIа никъ белгал а беш, хоамаш телаш йолча американски агентстваша йоах Вашингтоне чIоагIа лоархIам беш да из гIулакх, хIана аьлча бомбаш еттача авиацена шии хана командовани еш хинна Лимэй эггара чIоагIагIа болча американски политикан авантюристически наькъагахьа воландаь.



Болгарски Халкъа Республика. Плодивския околнерча кооперативни-земледельчески боахаме комсаш чуэцаш боахк.

Тkъаь пхиъ шера

(МагIалбика 25 шу дизарга)

Шовзткъа шу хьалха советски Iаьдал далалехьа, город МагIалбик тIаулла лаьтта петараш а тIайолаш, эрий дадаш аргIа довкъш дар. Цунах пайда эца а из аха а хьогаш бар цун юхерча юрташка—СоагIапча, Долакоа, Инаркъе кхыярашка баьха къе ахархой. ХIана аьлча, из лаьтта дукхагIдар помещикий доалахь дар, къеча наьха торо яцар дукха мах а телаш царгара лаьтташ ийде а из аха а. Бакъда, бIаьхийча наха-м ийдора из, къеча нахага цу тIа болх а байташ шоашта цар хьацарах пайда а боахар.

Ишта из лаьтта эрий уллаш, къе ахархой цунах хьогаш дукха зама дIаяхар. Бакъда, юххера а царна дага лаьттар советски Iаьдало кхоачашдир.

1917 шера советски Iаьдало (Коммунистически партенга хьалхле йолаш) паччахь а помещикаш а дIалелхабир, лаьтташ ахархошка дIаделар. Советски Iаьдал лаьттан тIера пайда ийца Iанзар. Из доладелар лаьттан кIалхе тахка а цун кIалхара адамий боахама эшаш йола хIамаш хьалъяха а. МагIалбик уллача аргIа довкъашка а доладелар бурош детта, мехкадаьтта лаха. Хьинар долча советски нефтяникаша цу хьалха эрий даьдача аргIа довкъашта кIалхара «Iаьржа дошув» гуча даьккхар.

Бакъда, юххьанца хала дар нефтяникашта. Кхоачам боллаш эшаш йола оаттагIалаш яцар (оборудовани), дахканза наькъаш дар, чуIе а салаIа а мегаргйола гIишлонаш яцар. ХIаьта а вIалла мел цалуш советски нефтяникаша доккхий балха толамаш доахар, буруьв детта вышкаш гIалаш мо листа урагIа яхийтар. Цу ханналца ца хиннача тайпара чехка бурош лаьттах ухийташ доккхий балхаш дир дикагIа йолча бригадаша. Цар хьинаро цу хана магIалбика сий а айдир. Цу хана белгалъяьнна тIехдика балхаш деш йола бригадаш яр мастерий н.н. Рябова, Тайзендинова, Неюднева, Сербина, Петрова иштта кхыбарий а яраш. Иштта хьинар ура а оттадаь болабаьча советски нефтяникаша 1933 шера 25 сентябре урагIа яхийтар Iаьржача даьтта кIеж (фонтан).

Цу дийнахь денз йолайир город МагIалбик хьалъе.

Город МагIалбик ханага диллача геттара къона я, бакъда, дегIа чехка енай. БIарг дIа-юха ца кхоачаш йоккха хиннай из. ВIаштIара даь щIенош, клубаш, школаш, библиотекаш, стадионаш, машинникъ (Моздоке бодаш) детеслеш, детсадаш, лелаш автовусаш, масса йола тайпа тикаш я тха МатIалбике. АргIа атагIа юллаш латташ керда нефтяникий город а я. ДIа-юха мел хьежача Iаьржа даьтта хьалъувзаш промыслаш а я.

Денгара—денга совбоалаш тоалуш боагIа Iаьржа даьтта даккхара болх. Ди тIехьагIа дукхагIа гучаювл даьтта доалла моттигаш — Ачалкхе, Ачалкхера довкъаш и. кх. я. Болхлошта дукха еза шоай къона город. ХIаране коа хий да, хIаране цIагIа йоаго газ я, массане а сомий бешамаш а огородаш а я.

Шоай города 25 шу дизача денга балха толамаш дахарна социалистически яхь оттаяь боахк МагIалбекера нефтяникаш. Номер цхьоалгIа йолча промыслан мастера н. Колесникова бригада коллективо планал совгIа Даьхенна 270 тонн доагам дала декхар тIайийцад. ХIаьта шоай чурча торонех пайда а эцаш, болх ца беш скважинаш латтилга лоац а деш, хIанзале а планал совгIа 330 тонн мехкдаьтта деннад цар. Духхьал июль бетта заданел совгIа 120 тонн еннай.

З. ТИМИЕВ.
МагIалбик город.

Боккхийча наьха новкъостал

Колхозникаш кхашкара ялат чуэцаш а боахкаш, болхлой ца тоъаш бар колхозе. Шии ханнахьа Iалаш ца дича даргдолаш дацар доакъар. Механизмашца болх бе йиш йоацаш лакха босенаш хиларо кхы а кIалдихьадар йол хьоккхилга. Хьокха ха туллаш латтар дика тIаьнна цонаш. Цу хьал тIа геттара чIоагIа эшаш бар мангалашца кара йол хьокхаргйола болхлой.

Июль бетта юххерча деношка Первомайское яхача юрта актив вIашагI а теха, доакъар Iалашдеш колхоза новкъостал де тIахьийхар юрта совето боккхий нах.

— Тхо ха яха доккхий нах дале а, иштта нийсъенначa моттиге новкъостал дулургдоацаш кIалдиса дац, —аьлар воккхача саго нов. Тайсумов ХIарона, — аьлаца болх беш хиннад тхо-м массаза а, оаха дергда колхоза новкъостал. Активе хиннараша хьаллаьцар ХIарона даь къамаьл а, юрта совета тIахьехам а.

Июль бетта юххерча деношка денз августа тIеххьара декада чакхдаллалца болх булургболаш (йоачан йоацаш) ха лаьттача деношка ца соцаш болх баьча боккхийча наьха бригадо — 29 саго — лакха босенаш йолча моттигашкара 100 гектар совгIа цон хьекхар. Кхыметтел кIеззига а из IажагIа ца йолийташ, ца талхийташ, сийна йолча ханна аргIаш а даь дIаоттаяй 150 тонн дикача аьла. Атта дацар цу босенашка аргIаш де: говра тIехьа йийзача ши ткъе боаллача волокушаца гаьнара а гаргара а кIезиг—кIезига хьа тIа увзеи, волокуша тIа а тIаккха аргIа тIа а шозза йоттеи езар йол. ХIаьта а дика болх баьча наха дIаберзабир из болх. Къаьстта белгалбаьнна дика болх беш ба нн. Арапханов Тайсами Османи, Келиматов Юнуси Махьмади, Оздоев Идрис, Гатиев Ахьмад, Арапханов Асхьаб кхыбараш.

Боккхийча наьха бригада хIанз а я йол хьокхаш. Шоаш хьекхача аьлах 30 процент йол шоашта дIалу къахьега декхарийла боацащехь а колхоза новкъостал деш боахкача болхлошта.

— Цхьан минота сецаь дагIаридац тхо догIа ца делхача хана, — йоах боккхийча наха. — шелал оттa дукха ха йисаяц, шии ханнахьа ца даьр, ца деш дус.

Кхыча моттигашка а лоарждe мегаргдолаш дика гIулакх да хаяхача наха хьаллаьцар. Цар денз новкъостало шортта йол хулийтаргьа колхоза хьайбашта .

I. НАКАСТОЕВ.

БархI бетга хьалхара моттиг лелаю



№ 3 йолча барзкъаш тегача фабрикан коллективо бархI бетта план 104,4 процент кхоачашъяьй. Фалбрике керттерча даькъе берий барзкъаш тег. Къастта дукха хул тегаш школьни формаш йола йиIигий кочамаши берий костюмаши, костюмаш-матроскаши, иштта кхыдараши.

— Тха коллективаша дика къахьийгад укх тIеххьарча хана, ахкан каникулаш чакхйоалаш бераштa кхоачам боллаш тIаювха школьни форма хилийта гIерташ,— йоах бригадираша нн. Бараненкоси Артюнковси.

Фабрикан коллектива юкъе дукхача хана денз тIех дика болх беш цIи хеза, хIара бетта 140—150 процент план кхоачашъеш ба бархI бетта фабрике хьалхара моттиг лелаеш йола Колесникова, шоллагIа моттиг лелаю Соколова, кхоалагIа моттиг лелаю Солянникова, иштта кхыбараш.

— ХIанз денз дIа тха балха совгIаташ хургда Сийлахь-йоккхача октябрьски социалистически революцен 41 шу дизара сийна лаьрхIа, — йоах фабрикан болхлоша. Массайолча цехашка, бригадашка кердача толамашца чIоагIъеш социалистически яхьаш я. Дика болх беш ба хIара бетта план 180—200 процент кхоачашъеш бола Воденяпина, Раздабарова, Талгатова кхыбараш. Цар дош деннад 7-ча ноябре кхоаччаш а тIехдика къахьегарца фабрике хьалхара моттигаш яха.

Сурта тIа: барзкъаш тегаш йола Талгатова Iайна балха тIа.

И. Плиев тексти сурти.

Нохч-гIалгIай драман театр хьадел

1 сентябре денз вIашагIдолла доладеннад нохч-гIалгIай къаман драман театр. Цун директоралла хьожаваьв Нохч-ГIалгIай АССР-а заслуженни артист Хамидов Iабдулла. Театра труппа вIашагIтохаш латт художественни самодеятельносте дакъа лоацаш хиннача нахах. Кхайкаьча конкурсаца дакъа лаца безам болаш дукха нохчийи гIалгIайи гучабаьлар республикан тайп-тайпарча миIингашкара.

Шоай театре юхачуболх республикан къаьнагIа бола артисташ. Царна юкъе ба: республикан халкъа артисташ Зубайраев ЯрагIи, Бадуев Мовжни, республикан заслуженни артисташ Исаева Аьсет, Алиева Тамара. иштта кхыбараш а. Профессиональни артисташ театра труппан керте овттаргба, къоначa артисташта шоай говзал дIа а тергья.

Театро оттаергйола наьна меттала йола хьалхара спектакль зрителашта бIаргагургья дезача цIей оттача — Октябран 41 шу доалача деношка.

IА. КОСТОЕВ.

Бахача наьха Ерригсоюзни перепись дIаяхьа кадраш къоастаярах

1-ча сентябре денз 1-ча ноябре кхаччалца хургдолаш да перепись ергйолча болхлой кадраш къоастаелга а чIоагIъелга а. ССР-а ерригача территоре тIа бахача наьха перепись еча дакъа лоацаш 600 эзар гаргга болхло хургва. НГIАССР-е бахача наьха перепись дIахьоргья 2000 саго, царех 1500 совгIа саг счетчикаш хургба хIаьта 300 гаргга саг инструктораш контролераш хургба.

Перепись ергйола кадраш къоастаяра а чIоагIъяра а деша ЦСУ инспектурай болхлой оагIонгахьара санна советски партийнии, профсоюзнии, комсомольскии, кхыйолча общественни организацейи оагIонгахьара а эггара цIенхоштагIа йола терко е еза.

Шии ханнахьа а дика а кадраш къоастаелгеи уж кийчъелгеи перепись дIаяхьара керттера дарех цхьа декхар да.

Республикан Статистически Управленена ховш да дуккха а из лоархIамера декхар кхоачашдара цхьабараш бакъахьа тIабаха ца хилара масалаш. Царех цаI да ер:

Грозни городерча Ленински районца ЦСУ райинспекторо учрежденейи предприятейи хьалхле лелаерашка цар хьалхехьа а шоай категорех мелэшаш бола болхлой къоастабе аьнна запискаш дахьийта хиннад.

Цул тIехьагIа гучадаьлар предприятей хьалхле лелаераш шоашта кIезигагIа новкъарло хургйолча оагIорахьа мара переписа балха хьалхле лелае болхлой хьа ца къоатабеш хилар. Балха тIера баха аттагIа бараш мара бокъонца из болх вIашагIболла а, ба ха нах нийса лархIа а, перепись дика дIахьоргйола а нах-м къоастабай дар.

Ишта цу гIулакха терко елга мегаргдолаш а дац, дIадаккха дезаш а да. Районийи городийи ЦСУ переписа гIулакха инспекторий помощникийи перепесни отделий заведующийи цар помощникийи кандидатураш ЦСУ инспектораша шоаша советски партийнии, профсоюзнии органий а предприятей а учрежденей а хьалхле лелаеращца дага а баьнна хьакъоастаяь хила еза.

Инструктораши - контролераши счетчикаши предприятешкара дикагIа болча, массане а сийдеш, перепись дика чакхъяккха ховргдарех нах хила беза.

Беррига переписа юкъе озаш мел бола болхлой предприятейи учрежденейи колхозийи, совхозийи коллективай собранешка бийца а бийца цул тIехьагIа ЦСУ рай(гор)-инспекторо районий (городий) къахьегамхой депутатий Совета исполкоме чIоагIбайта дIалу.

Перепись лелаерашта доккха декхар тIадож. Дисциплина дика йолаш а, дийша а лакхача боараме Ерригсоюзни перепись дIаяхьа ховргдолаш а бола нах юкъе оза беза цу гIулакха.

СССР Министрий Совета соцамага хьежжа лакхехьа белгалъяьхача кадрай укомплектовани е еза школен болхлойи, хьехархойи, лакхерча дешара заведеней дешархойи, техникумий лакхерча курсий студенташи, учрежденей, предприятей, совхозий, МТС, РТС, колхозий кхыча организацей болхлойи юкъе а озаш. Цу болхлоех а эггара хьалха юкъе оза беза 1939 шера переписа юкъе хиннараш, иштта наха юкъе беча массово-политически балха опыт яраш, СССР Лакхехьарча Советеи РСФСР Лакхехьарча Советеи моттигерча къахьегамхой депутатий Советашкеи хоржамаш дIахьош дакъа лоацаш хиннараш.

Юрташка массово - перепискан кадрай комплектовани еча хана чIоагIа лоархIаме да е цу юртара е из моттиг йовзаш болча лоалахарча юртара нах счетчикаш, инструктораш-контролераш хилар.

И. ПЯТЫРОВ,
НГIАССР Статуправленен перепись яра сектора воккхагIа вола экономист.

Дика къахьег кхалнаха

Первомайски района Ленина цIерахча колхозе хьалхара моттиг лелаю 1-ча бригадо (бригадир нов. Арапханов Совбан). Укх шерарча сезонах дикка балхаш даьд цун коллективо. Фуна лаьрхIа дIайийнача 54 гектар хьажкIашта шозза оасар даьд, ца дойташ чуийца даьккхад 234 гектара тIара кIа, 41 гектара тIара кен, цудухьа планах доагIа ялат паччахьлкхенна шии ханнахьа дIаденна а дехка а яьлар колхоз. Лакха гувнаши лоамаши хиларах машинаш лелалургйоацча моттигашкара мангалашца 80 гектар совгIа дика цон а хьекха, бос бовлехьа. ханнахьа аргIаш а даь вIашкатехай 234 тонн толашагIа йола йол. Цул совгIа доахангара йоаккха шура лакхъяра духьа 300 тонн хьажкIийн 216 тонн баьцей силос еллай лаьттагIа.

Хадданза болх беши дикагIа балха хьокхамаш доахаши ба бригадацара кхалнах: Сейнароева Минат, Мякиева Сахират, Арапханова Фирдос, Оздоева ПятIамат иштта кхыбараш. Колхоза массадолча балхаш тIа болх баьб цар укх шера. Царех хIаране шера шийна йоагIача минимумал совгIа 70—80 къахьегама ди даьккхад хIанзлехьа.

ХIанз колхоза коартолаш чуэцача 120—150 процент кхоачашъю цар балха нормаш. Цхьан сага дийнахьа 4 центнер йоагIача, царех хIаране белашца шоаш хьа а оахкаш, тIаккха гул а еш пхиъ а, кхысовгIа а центнер коартолаш йоах. ЩIенен дикен чуэцаш латт коартолаш.

З. ДАУРБЕКОВ.

ДукхагIа Iалашде доакъар

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцен 41 шу дузача денга дикагIча балха хьокхамашца накъа баха гIерташ, социалистически яхье а этта йол хьокхаш чIоагIа къахьег Грозненски района № 1 йолча шурий совхоза фермай бригадаша. Йол хьокхаш а чукхухьаш а тайп-тайпара професеш йола нах хул цига хьайбашта доакъар Iалащдеш. Дика балха толамаш доах аьшка пхьараша. шофераша, фермай болхлоша.

ТIехдика болх бу Г. Поворозняка кулгал деча бригадо. Цо даиман тIеххоачашъю балха заданеш. Верригa виъ болхло мара цу бригадаца веце а цхьан кIирах 280 тонн аьла аргIаш даьд цо. Дика болх барца белгалбаьннаб цу бригада членаш н.н. С. Джабаеви М. Гойтаеви. ДIабахача бетта цар баьча балхах 1000 сом совгIа ахча ийцар хIаране. Ала дезаш да аьшка пхьар Поворознякеи, жIов етта Гойтаеви, шофер Степини балхах кхеташи дика болх беши хилар.

Иштта дика болх бу Иванченко Степана кулгал деча бригадо а. Кхаь сагах латташ йолча цун бригадо кхаь дийнахьа 174 тонн аьлах аргIаш даьд. Уж ба Г. Романченко Ф. Шкильно, С. Иванченко.

Хьайбашта доакъар Iалащдеш кхо бригада я. Цу гIулакха лаьрхIа болх беш я хьалха тетта волокушаш йоахка 2 трактор.

Укх шера совхозо Iалашъе езаш йола йол 1800 тонн я. ХIанзлехьа 1500 тонн совгIа йол Iалашъяьй совхоза коллективо. 2000 тонн йол Iалашъе йиш йолаш я из совхоз. Цонаш дика я. хIанз шозлагIа хьокхаш я суданка, хьокхаш я кхыйола баьца ша. Суданка хIара гектаро 25 центнер аьла лу. Шии ханнахьа доакъар Iалащдар духьа кхы а дикагIа къахьега дага я совхоза коллектив.

В. ЕВЧЕНКО.

Автобуса чу-м иштта а хул

— Со ва кандуктор а шофер а, фу деза шоана? — аьлар хьачуваьннача лакхача дегIара волча саго, — Iоховша деза моттигаш мичай тха, номераш хIана яц гIандаш тIа. яхаш, — автобуса чу ура латтача нахага.

— ТIехьашкарча гIандаш тIа ца вагIара духьа, хьалххе хьа а вена, очергах а лаьтта билет ийца вола саг мичахьа Iоха веза? — хьалхашкара моттигаш-м дIалийца ма йий, аьлар пассажиро.

— Автобус керда я, йолаенна дукха ха яц. кхийнадац номераш оттае. Iоха хьайна ховлга долчча хье автобусаца воагIе,—цIимххара жоп делар шофера. Из дар Грознера Наьсаре йодача автобуса чу укх шера 29-ча августа (автобуса № ГЕ20-80).

Билеташ дола нах тIахайша баьначул тIехьагIа массехк саг кхы а тIахоавир. Йолаелар автобус. Грознера ара воалчча автобус юха а соцаяь. билеташ эца — аьлар шофера, тIехьагIа тIахайшача нахага. Ахчаш хьалдаьхар наха шоаш болбoлча.

— Хьо мича вода?—хаьттар шофера нов. Кухарьс. (Кухарь яр шофера тайпаш цIи).

— Наьсарен-вокзале вода.

— Дийтта сом доагIа хьогара.

ДIаделар ахча цхьанне а, шинне а, виъане а. Билеташ хьа а ийца Iохайшачул тIехьагIа цхьа ха яьлча хьежача билеташ тIа яздаьдар «Грозный — Слепцовск», мах бар 9 соми 45 кепиги. Яраш я царех цхьадарий номераш: Билеташ «БЯ №№ 536462. 536463, 536464. Пассажираш Наьсарен-вокзале кхаччалца бахар.

Грознера хьалъара а яьнна массехк километр автобус гаьна яьлча кулг урагIа хьекхар харбазехи нахахи етта йолча грузовика тIехьашка латтача 16—17 шу даьнна хила мегаш волча, зIамигача саго. Машин юха соцаяь из хьа тIа а хьоваь, грузовика дIахьалха яьккха автобус юха а эза, — мича вода хьо? — хаьттар шофера зIамигача сагага.

— Слепцовске вода.

— Iовосса тIера...

— Ай, аз-м ахча дIалургда хьона, билет хьа а ца эцаш. дIавига со, сагота ва со...

— Iовосса, Iовосса, — фу ахча да из Iа лургдар?.. Гаьнна хьо воагIаре-м ше дар гIулакх...

Кхы къамаьл ца а дайташ Iоваькхар саг.

Асиновка яхача юртара хьабоагIача наькъ тIа тIаховшабаьча пассабирашкара—5 сатагара, хьаийца ахча билеташ дIа а ца луш киса тоIадир шофера. Ховш хила веза болх мишта бе беза-м... яьха хургдар цун дего.

Ишта а хул автобуса чу-м цкъаза, бакъда гаьна долхе тамаш я уж тайпа хIамаш. Вайна хац иштта лелача шоферо хIара рейсах паччахьалкхен кисара шии киса мел ахча дол, бакъда Грознерча автобусий треста кулгалхоша из техка а техка. воашка хоам барга дог доахаргда вай.

Д. ХАКИМОВ.

РЕДАКТОР М. ЛЬЯНОВ.

Тахан кинотеатрашка

Челюскинций цIерахча кинотеатре. Йоккха зал — керда художественни фильм. «Дошо симфони».

Долалу 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10.

ЗIамига зал № 1 «Дошо симфони».

Долалу 9, 11, 1, 3, 5, 7, 9.

ЗIамига зал № 2. «Дошо симфони».

Долалу 9.30 11.30, 1.30, 3.30, 5.30. «Хьалхара кулгахйоалорг». Долалу 7.30, 9.30.

ЗIамига зал № 3. «Дошо симфони».

Долалу 9.15. 11.15, 3.15, 5.15, 7.15, 9.15.

Кинотеатр «Родина». Керда художественни фильм. «Дошо симфони».

Долалу 8, 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10.

Ахкан кинотеатр. «Дошо симфони».

Долалу. Сайрийна 7-и—9-и сахьат даьлча.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Сталина, 23, телефоны: редактора 2-41-23, зам. редактора 2-07-01, отдела партийной жизни 2-25-72, корректорской — 2-30-91.

СФ02583.

Типография им 11 августа 1918 года, проспект Революции 30/3. Зак. № 5337